"Gâvur Memet,,
«KARAYÜREK ÇETESİ»
Yazanı
ZİYA ŞAKİR
Fevkalâde rağbet gören bu tarihî romanın ikinci tab'ı çıkmıştır.
MUTLAKA OKUYUNUZ.
Her kitabcıda bulunur.

Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6848

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 24299-24290

Salı 7 Eylûl 1943

Gelecek mev[illegible]in
seçme özel örnekler
Mel[illegible]at
Kadın T[illegible]zisi
Taksim Jandarma [illegible]
İDARE

Cenubî Italyada harekât

Mihver kuvvetleri dün Kalabriayı tahliye etti

Yedinci Amerikan ordusu dün meçhul bir istikamete hareket etti

Bütün milletlerin istiklâli

Öyle adamlar vardır ki, işleri güçleri bulundukları muhiti kirletmek, lekelemek, karmakarışık bir hale getirip berbad etmektir. Yaradılışları icabı olarak bu adamlar normal ve sıhhatli hayat şartlarına düşmandırlar. Bir basil gibi sosyal uzviyeti kemirmekten zevk duyarlar. İçine girdikleri cemiyeti bozamazlarsa onlar için yaşama imkânı yoktur. Kan ve pıhtı akıntısına kapılmış bir dünyayı kendilerine ideal bilirler. Her zararlı varlık gibi güneşten ve aydınlıktan ödleri kopar. Bu uğurda yarasa kanadlarını patlayıncıya kadar germişlerdir. O kanadlar delindiği gün öleceklerine emindirler.

Dünkü gazetelerde çıkan Pertinax imzalı bir yazı, yukarıki insan tipinin mahiyetini canlandıran güzel bir örnekti.

Bu Pertinax, aslında Fransız olan bir adamın yazıcılık adıdır. Harbden önce, Fransayı kemiren iç mikroblar arasında o da kendi boyuna göre bir rol almıştı. Halis Fransız menfaatlerine taban tabana zıd yazılarile ortalığa karanlık çamurlar saçıyor, içinde nefes aldığı sosyal bünyeyi kokutmak için elinden geleni yapıyordu.

Zavallı Fransa, Maginot istihkâmları önünde son nefesini verdikten sonra Pertinax'a ve onun gibilere artık orada yapacak iş kalmıyordu. Hayata ters tarafından sarılan bu zavallılar, yaşamak uğrunda başka bünyelere sokulmak, yerleşmek ve yaradılışlarının kanunu diyebileceğimiz malûm faaliyetlerini yeniden denemek zorunda idiler.

Fransada bulunduğu sıralarda Pertinax bir yandan Alman - Fransız münasebetlerinin bozulmasına gayret harcıyor, öbür yandan da, herhangi bir istilâ teşebbüsü karşısında memleketin müdafaa gücünü yükseltmek istiyenlere karşı gelerek görünüşte o zamanlar anlaşılmıyan fakat artık herkesçe bilinen bir çöküntü politikasına çığırtkanlık ediyordu.

İki yıldır New-York'ta gazetecilik ettiğini haber aldığımız bu adam acaba şimdi uslandı mı dersiniz? Bu hususta bir fikir edinmek için onun son yazısına şöyle bir göz atmak kâfidir.

İster kendi vatanında iş görsün, ister yabancı diyarlarda bulunsun, her zaman ve her yerde iyi ve doğru haber almakla (!) öğünen bu açıkgöz gazeteciye göre, yakın zamanlara kadar Balkanlara bir çıkarma yapmayı tasarlıyan Anglo-Saksonlar, son günlerde düşüncelerinden caymışlardır.

«— Çünkü, diyor Pertinax, Müttefikler Sovyet şeflerinin hoşuna gitmiyecek bir harekette bulunmaktan çekiniyorlar.»

Bir defa, Anglo-Saksonların en büyük bir sır olarak sakladıkları harb hareketlerine dair yabancı bir gazetecinin New-York'ta nasıl bilgi edineceği burada akla gelebilir. Hele Pertinax gibi, kendi memleketinde iken bile yüzde doksan esassız haberler üzerine hususî maksadlı mütalealar yürüten bir adamın yukarıki sözlerinden herhangi objektif bir mâna çıkarmak imkânsızdır. Fakat dahası var. Nereden öğrendiğini

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

İngiliz askerleri Reggio şehri rimalinde mayin tarlalarını temizliyorlar

Londra 6 (a.a.) — 8 inci ordu dün akşam 85 kilometre uzunluğunda ve 15 kilometre derinliğinde bir cephede tutunmuş bulunuyordu. Şimdiye kadar, Almanların, Kalabriyayı ciddî surette müdafaaya niyetli olduklarını gösterecek hiç bir alâmet yoktur. Çarpışmalarda pek az Almana raslanmıştır. İtalyanlar hiç mukavemet göstermemektedir. İtalyan ordusunun bazı en iyi birlikleri ardcı savaşları sırasında hiç harbetmeden teslim olmuşlardır.

Berline göre, şimdi İngiliz kuvvetleri San Giovanni'den 26 kilometre şimalde Palmi'ye çıkmışlardır. Öteyandan İngiliz komandosları Palmiden 14 kilometre cenubda Bagnarayı almışlardır.

Kalabriya sahillerine 16 kilomere mesafede bulunan San Stefano işgal edilmiştir. Şimdi 3 binden fazla esir sayılmıştır.

İtalyan tebliği

Roma 6 (a.a.) — İtalyan tebliği:

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Ankarada dün güzel bir toplantı yapıldı

Mahkemelerin yaz tatilini bitirmeleri münasebetile Adliye Vekili ve Temyiz Reisi birer nutuk söylediler

Temyiz Mahkemesi Reisi Halil Özyörük

Ankara 6 (a.a.) — Adlî yılın başlaması münasebetile bugün saat 10.30 da Ankara Hukuk fakültesinde büyük bir tören yapılmıştır.

Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda ile Başvekil Şükrü Saracoğlunun ve Adliye Vekili ile diğer bazı vekillerin ve hukuk âlemine mensub seçkin zevatın hazır bulunduğu bu törende Temyiz mahkemesi birinci reisi Halil Özyörük, şu nutku vermiştir:

«— Büyük Millet Meclisinin sayın Reisi, sayın Başvekil, aziz dinleyiciler,

Temyiz mahkemeniz yirminci yılını tammlamaktadır. Bu yaşa göre, dünya devletleri içerisindeki benzerlerine nisbetle yüksek temyiz heyetiniz, gençliğin en zinde, en velûd ve olgun yıllarını idrake hazırlanıyor. Böylece gireceği yeni olgunlaşma ve faaliyet devresinde de yüksek kaza organının, bundan önceki yıllarında olduğu gibi, başarılı ve parlak sonuclar ortaya koyacağından asla şüphe edilemez. Bu hakikati şimdiden tesbit etmek benim için gerçekten bir saadettir.

Müsaade buyurunuz da sözlerime başlarken buradan Cumhuriyet hükûmetimizin beni sayın temyiz heyetinin en yüksek mevkiine getirilmekteki lûtufkâr teveccühünden ötürü duyduğum bahtiyarlığı ve şükranı da arzedeyim.

Bu sevincli duygular yanında selefim birinci reis İhsan Ezgünün aramızdan uzaklaşmasile ne kadar acındığımızı söylemeden geçmiyeceğim.

(Arkası sahife 2, sütun 1 de)

Kömür tevziatı başlıyor

Yarın sabahtan itibaren halka tevziat yapılacak

Kömür satış ve tevzi müessesesi müdürü Şefik Korur dün Ankaradan şehrimize dönmüştür. Yarın sabahtan itibaren halka kömür tevziine başlanacaktır. Evvelce beyanname verenlerin yarın sabahtan itibaren paraları kabul edilecek ve müracaat sırasına göre kömür alma günleri tayin olunacaktır.

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Meclis dün açıldı

Millî Şefimiz Meclise gelerek müzakereleri takib buyurdular

İnönünün Meclise gönderdiği telgraf sürekli alkışlarla karşılandı

Ankara 6 (a.a.) — Büyük Millet Meclisi tatilinden sonra bugün tekrar Reis vekili Şemseddin Günaltayın riyasetinde toplanmıştır. Celsenin içtimaını müteakıb zafer bayramı münasebetile Reisicumhur İsmet İnönü tarafından Büyük Millet Meclisi riyasetine gönderilmiş olan aşağıdaki telgraf okunmuştur:

«Zafer bayramını yürekten tebrik ederim. Büyük Millet Meclisinin ordumuz için gösterdiği yakın dikkat ve sevgi gelecek zaferler için bu memleketin selâmet ve emniyeti için başlıca teminattır.»

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

İtalyanın yeni elçisi

M. Rocco dün hususî bir tayyare ile şehrimize geldi

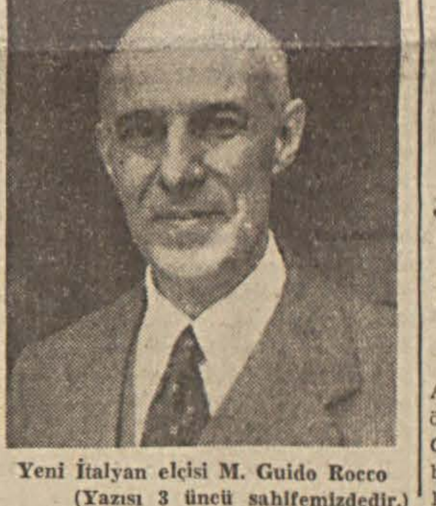

Yeni İtalyan elçisi M. Guido Rocco
(Yazısı 3 üncü sahifemizdedir.)

Şark cephesinde Rus piyadeleri bir çaydan geçerlerken

Alman orduları sur'atle çekiliyor

Ruslar dün Donetz kesiminde ve cenubda üç şehri geri aldılar

Londra 6 (B.B.C.) — Bu akşam Sovyet kumandanlığının neşrettiği tebliğ, Donetz havzasında Alman cephesinin inhilâl etmekte olduğunu göstermektedir. Burada Rusların en mühim hedefi olan Satlino şehrinin şimal ve doğusunda Makejewka, Silijevka, Kromovska ve Materskaja şehirleri işgal edilmiştir. Bunlardan sonuncusu Stalino'ya 12 kilometre mesafededir. Stalino, şimdi alevler içinde yanmaktadır.

Merkez kesimde ileri hareketlerine devam eden Rus kuvvetleri mühim bir demiryol merkezi olan Konotop şehrini ele geçirmişlerdir. Daha şimalde Desna nehrine ulaşılmıştır.

Alman tebliği

Berlin 6 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Sovyetlerin Donetz havzasiyle Harkof kesiminde ve Viazmanın cenub batı ve batısında yapmakta oldukları kuvvetli hücumlar şiddetini kaybetmeksizin devam etmektedir.

Alman hava kuvvetleri taarruzî hareketlerde bulunan ordu teşkillerine tesirli bir surette yardım etmişlerdir.

Düşman 166 uçak kaybetmiştir.

Rusların bir ihraç hareketi akim kaldı

Berlin 6 (T.P.) — Bugün sabah saat dörtte doğu Fin deniz körfezinin cenub sahilinde Luga körfezinin doğu kıyısında Ruçi'de Sovyet deniz kuvvetleri, büyük kuvvetlerle karaya asker çıkarmaya teşebbüs etmişlerdir. Fakat bilhassa sahil bataryaları düşmana ağır zayiat verdirmiş ve teşebbüs akim bırakılmıştır.

Donetz kavsinde

Berlin 6 (a.a.) — Donetz kavsinde ve Harkof bölgesinde Alman kıt'aları

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Uzakdoğu harbi

Amerikalılar yeni bir çıkarma yaptı

Yeni Gine adasının mühim üslerinden Lae işgal edildi, muharebeler devam ediyor

Melbourne 6 (a.a.) — General Mac Arthur Amerikan umum karargâhından öğrenildiğine göre, Japonların Yeni Gine adasının şimal doğu sahilinde belli başlı üslerinden biri olan Lae'ye asker çıkarmışlardır. Amerikalı kıt'alar Amerikan uçak ve gemilerinin açtıkları şiddetli bir baraj ateşinin himayesinde adanın doğu sahiline çıkmışlardır. Karaya çıkan kıt'alar acele takviye edilmiş olub şimdiki hal.

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

Şark Akdenizi

Müttefik kuvvetlerinin İtalyan karasına çıkmalarını hemen takiben, Balkanların vaziyeti büyük bir alâka uyandırarak günün başlıca siyasî ve askerî mevzuunu teşkil etmeğe başlamıştır. Hâlen Alman işgali altında bulunan cenub şark Avrupası bütün dikkatleri kendi üzerinde toplamıştır. Buralara muhtemel bir Müttefik ihraç hareketi, galib bir kanaatle, Ege denizi adalarından sıçramalarla yapılacaktır. Bu sıçramalarda ise Müttefik kuvvetleri Suriye, Filistin sahillerile, şimalî Afrikada ve Kıbrıs adasındaki üslerinden faydalanacaklardır.

Aşağıdaki haritada Ege adalarını ve bilhassa bunların anahtarı sayılan Giridi Müttefik üslerinden ayıran mesafeleri görerek, askerî harekâtın muhtemel inkişaf sahalarından biri olan, şark Akdenizi bahsinde bir fikir edinmek mümkün olacaktır. Bu muhtemel hareketlerde Suriyedeki 9 uncu İngiliz ordusu da büyük mikyasta vazife alacaktır.

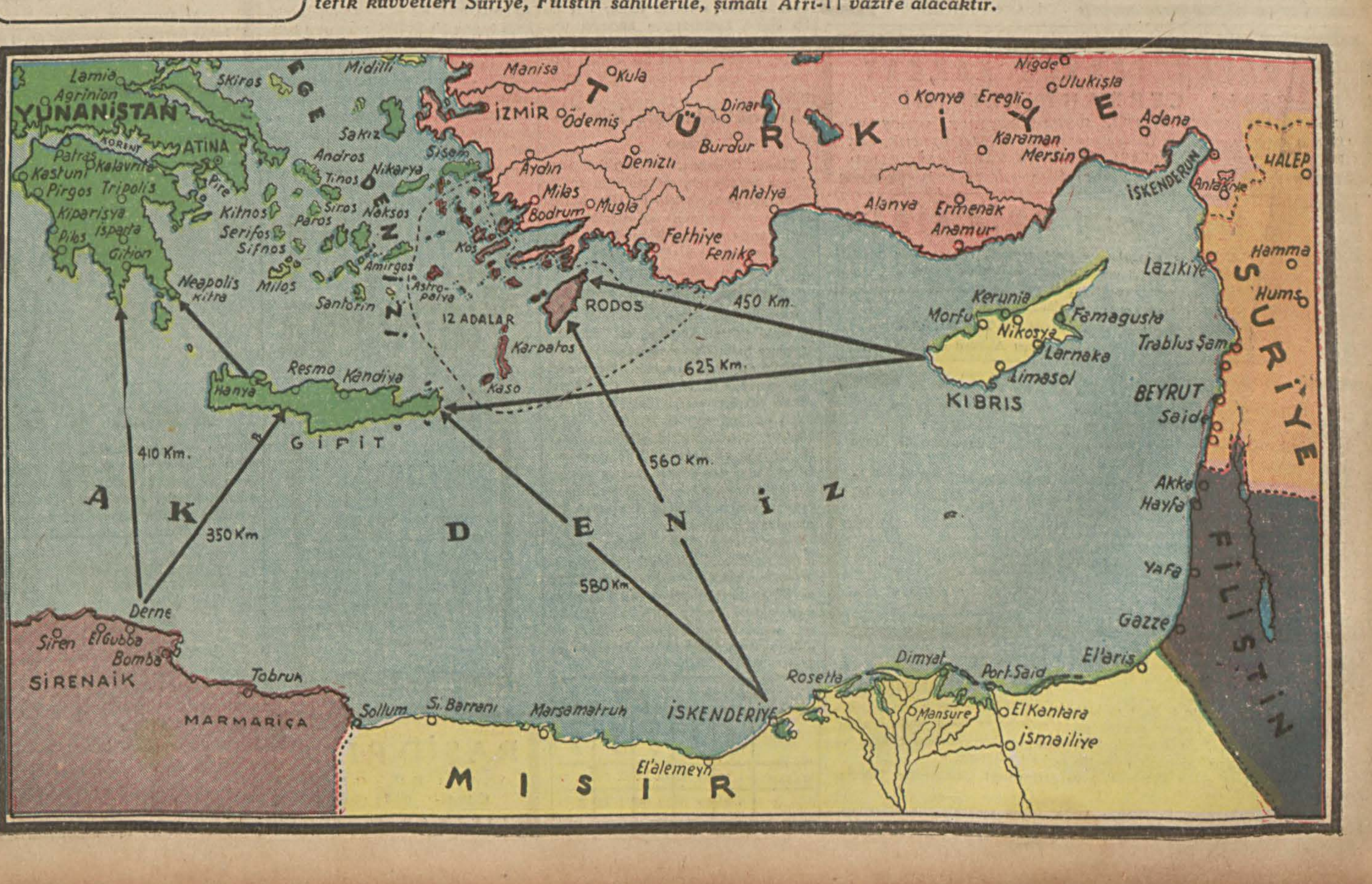

Ankarada dün güzel bir toplantı yapıldı

Mahkemelerin yaz tatilini bitirmeleri münasebetile Adliye Vekili ve Temyiz Reisi birer nutuk söylediler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

İhsan Ezgü, baştanbaşa başarılarla ve şereflerle dolu bir hâkimlik hayatına malik ender bahtiyarlardan olmuştur. Çatımız altında kendisinin şahsına ve bilim kudretine karşı gösterilmiş olan müttefik itimadla görüşlerindeki isabet, düşünüşündeki parlaklık ve meslek hayatı boyunca arkadaşları ve adliye dostları için gösterdiği yakın ve sıcaklığile kendini bir başreise lâyık sevgi, saygı ve takdir duygularına mazhar olmak saadetine ulaştırmıştır.

Hepimize örnek olacak vazfeseverliği ve çalışkanlığile devletin en büyük hâkimliği mevkiini 18 yıl liyakatle, muvaffakiyetle işgal etmiş olan sayın Ezgüyü temyiz heyetiniz adına ihtramla selâmlarım.

Gene yaş haddine dair kanun hükümleri gereğince vazifesinden ayrıldığını görmekle üzüldüğümüz başmüddeiumumî Nihad Berkere karşı iş arkadaşlarının besledikleri saygı ve hayranlık duygularına tercüman olmalıyım. Yıllarca zaman, şerefli başmüddeiumumilik ödevini görmekteki salâhiyeti tekmil adliyece teslim olunan değerli arkadaşımızın hayatta güttüğü gaye daima adaletin tecellisine hizmet etmek olmuştur. Kendisinin heyetiniz arasından uzaklaşmasıyla duyulan teessürü, bu makama gelen bir başka adalet âşığı arkadaşımızın, Fahreddin Karaoğlanın şahsî meziyetlerinde ve yüksek vasıflarında bulduğumuz teselli ve emniyet tadil ediyor. Yüce heyetinizin yeni başmüddeiumumisinin kanunun sesini duyurmaktan bir an geri durmıyacağına inanımız ve güvenimiz tamdır.

Ayni sebeble içimizden ayrılmış olan üçüncü hukuk reisi Said Barlas ve aza Derviş Erdemin uzun seneler nefis feragatine dayanan çalışmalarını her zaman takdirle anmağı bir borc sayarım.

Türk temyiz mahkemesi adını verdiğimiz cumhuriyetin bu büyük çarkının hayatî cihazlarını teşkil eden muhtelif dairelerindeki siz mümtaz hakimlerin daima daha mükemmel olduğu da asla şüpheye mahal bulunmıyan yaratıcı çalışmalarınız sayesinde, Türk kanunları yurdumuzda hâkim olmakta devam edecektir.

Yüce hâkimler,

Görmekte bulunduğunuz ödev, adaletin dağıtılması işidir.

Devlet denilen varlık için bu iş vazgeçilmesi mümkün olmıyan bir faaliyettir. Şekli ne olursa olsun, her devlet kendi varlığının teminatı demek olan hakkın yerine getirilmesi için gerekli mekanizmanın aksamadan, şaşmadan işlemesini ister. Elbette ki kaza cihazı bulunmıyan yerde devletten bahse mahal olmaz. Böylece devletin başlıca parçalarından birini teşkil eden kaza organları sistemi, bir taraftan da unsurlarından biri bulunduğu devletin, ayırıcı vasıflarına, özeliklerine göre şekillenmiş ve renkleşmiştir. Bu bakımdan bir devletin kaza sistemi o devletin mahiyet ve bünyesini gösteren bir mâkestir. demek yanlış olmıyacaktır. Gerçekten, halkın teminatı ve kanunun müeyyidesi, devlet içerisinde ferde verilen değeri ve vatandaşlar arasındaki eşitliği sağlayabildiği müddetçe memlekette hürriyetten ve haktan bahsedilebilir.

Hafıza ve hatıralarımızda karanlık, acılarla dolu, adeta gerçekliğinden bugün şüphe edebileceğimiz ve fakat içimizde uyandırdığı bütün utandırıcı ıstıraba rağmen bu memleketin iniltisini yükselttiğine şüphe olmıyan geçmiş devrin kendine buyruk olamamış bir devlet iskeleti içerisinde yaşattığı çeşitli, âcib kaza organlarını uyandırmak istemem. Lâkin, şu kadarına işaret etmekliğime müsaade ediniz ki: O devir, sürüklediği kaza heyulâsile vatandaşa ne hakkının teminatını sunabilmiş, ne kanunu saydırabilmiş ve ne de bu memleket insanlarında hak duygusunun beşerî ve meşru olduğu hakkında bir ümıd duygusu yaşatabilmiştir.

Neden böyle olmuştu? Bu yurdun insanları hep ayni kimseler, kaza vazifesile uğraşanlar hep ayni millî topluluktan çıkan şahsiyetler değil miydi?

Değişme, zihniyette olmuştur.

Ve bugün, artık yeni zihniyetle geçmiş arasında herhangi bir bağlantı bile kuramıyacak kadar ileri bir tefekkür âlemi içerisinde yaşamak itiyadını kazanmış bulunuyoruz. Kaza cihazının biraz önce arzettiğim üzere bir makineye benzetilmesi bir benzetmeden daha ileri gidemez. Zira, kaza cihazının dış görünüşü bir makine manzarasında olmakla beraber en muğlâk ve en çetrefil makinelerden dahi farklı olarak kaza cihazında ayrıca manevî bir unsur bulunması şarttır. Bu manevî unsur, kaza kuruluşunun ruhundan başka bir şey değildir. Bu ruhu temsil eden, ifade eden şey de kaza sistemine hâkim olan zihniyettir.

Cumhuriyet devrinin kaza sistemine hâkim olan zihniyet sizlerin asla meçhulünüz bulunmamaktadır. Ben bu düşünüşü iki nokta üzerinde toplıyacağım:

1 — Kazaî bünyesi ve yapısı bakımından mayalanan düşünüş,

2 — Kaza tarafından tatbik edilecek olan ve toplum hayatını düzenleyen kuralları yuğuran düşünüş.

Kaza cihazının yapısını, teşkilâtı esasiye kanununda görmek kabildir. Bu yapının temelleri de şunlardır:

Hâkim müstakildir. Hâkim azlolunamaz. Hâkim Türk milleti adına hükmeder.

Sizlere teşkilâtı esasiye kanunumuzun bu temellere dokunan çeşidli hükümlerini sıralayacak değilim. Ancak, şu kadarına da işaret eylemeden geçemiyeceğim ki: Türk devletinin anayasası hâkimin kararına hiçbir kudretin karşı koyamıyacağını ilân etmekle Türk hâkimi önünde hak iddia eden herkesin hakkını en kutsal ve en dokunulmaz teminata kavuşturmuştur.

Toplum hayatını düzenleyen kurallara, yani kanunlara gelince, bunlara hâkim olan düşünüşü de hep biliyorsunuz: Türk toplumunu zamanımızın medenî toplumları seviyesine çıkaracak mükemmeliyette kanunlar koymak.

Elbette Cumhuriyet adliyesi de arzettiğim esaslara dayanacaktı. Yeni kanunları meydana koymak için tutulacak yollar başlıca şunlardır: Türk hayatının isterlerini tesbit ederek salâhiyetli heyetlere kanun taslakları hazırlatmak, yahud da, Türk toplum hayatına uyduğu, uyacağı muhakkak olan bir medenî millet kanununu millîleştirmek:

İkinci yolu tutmak uygun görüldü. Çünkü, gaye, memleketin muhtelif kısımlarındaki hususiyetleri ayrı ayrı ele almak suretile ve o zamana kadar kazaî ve adlî hayatlardan edinildiği zannedilen tecrübelere göre kanunlar yapmak değildi. Maksad, Türkiyeye medenî bir millete yakışan kanunları vermekti. Takdir buyurursunuz ki medenî milletlere yakışır kanunlara medenî olan milletlerde raslanır.

Temyiz Mahkemesi Reisinin bu güzel hitabesinin neşrine yarın devam edeceğiz.

Moda Deniz Kulübünün BALOSU

Her sene mutad olan mevsim sonu balomuz mehtaba tesadüf eden önümüzdeki cumartesi akşamı verilecektir. Baloya iştirak edecek sayın aza ve misafirlerinin numaralı ve mahdud bulunan davetiyelerini perşembe akşamına kadar Kulüb Bürosundan almalarını rica ederiz.

İDARE HEYETİ

BİRİNCİ SINIF OPERATÖR

Dr. CAFER TAYYAR KANKAT

ŞİŞLİ CERRAHÎ KLİNİĞİ

Umumî cerrahi (APANDİSİT, FITIK, İDRAR YOLU, MİDE, GÖĞÜS Ve KADIN AMELİYATLARI) modern ameliyatlar (DİMAĞ, ESTETİK, YÜZ BURUŞUKLUĞU, YÜZ KILLARI, GÖĞÜS VE KARIN SARKIKLIĞI) ameliyatları yapılır. Muayene öğleden evvel Tel: 80093

Fennî Sünnetçi EMİN FİDAN

Evlerinde sünnet yapılması müsaid olmıyanlarla taşradan bilhassa sünnet için gelen yaşları büyük ve küçük olsun ameliyatları kabinemde veyahud hususî hastanelerde muvaffakıyetle yapılır. Bir saat sonra emniyetle gidebilirler.

KABİNE: Beşiktaş Erib apartıman. Telefon: 44395.

EV : Suadiye İstasyon arkası Akkurd sokak No. 17

DAKTİLO ALINACAK

Sümerbank İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi

EREĞLİ BEZ FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Fabrikamız, muhaberat işlerinde tecrübesi bulunan azamî 85 liraya kadar ücretli bir daktilo alınacaktır.

Talebler arasında Sümerbank İstanbul Şubesinde 11/9/943 tarihinde saat 10 da imtihan yapılacaktır. İsteklilerin aşağıda yazılı vesaikle 10/9/943 tarihine kadar Bankaya müracaat etmeleri:

- Dilekçe
- Nüfus cüzdanı
- Polisten musaddak iyi hal kâğıdı
- Tahsil vesikası
- Hizmet vesikası
- 6 X 9 dört fotoğraf

İstanbul Vakıflar Orman İşletme Müdürlüğünden:

Alemdağ ormanlarının 6 No.lı maktaında mevcud kestane kayın, gürgen, kızıl ağaçlar kestirilerek tomruk mertek sepet çubuğu ve odun yaptırılacaktır.

1 — Kesilecek miktar takriben 2000 metre mikâb kerestelik ağac ve 4500 metre mikâba muadil takriben 4 bin ton mahlût odundur.

2 — Bu işe aid vahid fiat cedveli ve şartnameyi Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki Büromuzda görebilirler.

3 — İsteklilerin 10/9/943 gününe kadar teklif mektublarile Büromuza müracaatleri. (8898)

Şehir haberleri

Kapatılan mekteb

Maarif Müfettişleri, üç lisede çok esaslı tahkikat yapıyor

Maarif Vekâletinin kararile kapatılan Kumkapıdaki Yüceülkü lisesinin tasfiyesine başlanmıştır. Tasfiye memurluğuna maarif müfettişlerinden Tevfik Solmaz tayin edilmiştir. Lise Müdürü Adnana işten el çektirildiğinden tasfiye işlerile tahkikatın hitamına kadar idarî vazifelere müdür muavini Hamdi Hızal bakacaktır.

Mektebin yatılı talebesi tamamen Haydarpaşa lisesine devredilmiş; idare tarafından alınan taksitler tasfiye memurluğunca talebeye iadeye başlanmıştır. Yatısız talebeler, Vekâletin emri üzerine, semtlerinde bulunan mekteblere yerleştirilmektedir. Kayıd olunup da henüz Anadoludan buraya gelmiyen talebeye de vaziyet bildirilmiştir. Eski Trabzon meb'usu Nebi zade Hamdiye aid olan Yüceülkü lisesinin 16 sı kız ve 120 si erkek olmak üzere 136 talebesi bulunmaktadır. Bu lisenin kapanmasına geçen yıl üstüste sınıfta kalan talebenin bazı muallimlere mekteb disiplinine aykırı harekette bulunmaları ve gene gerek mekteb içinde ve gerekse hariçte talebelik sıfatına yakışmıyacak şekilde bir hayat sürdükleri halde mekteb idaresinin zâfı yüzünden bu hareketlerin önlenememesi sebeb olarak gösterilmektedir. Diğer taraftan, bazı talebelerin hiçbir tetkikat yapılmadan sahte vesikalarla mektebe alındıkları ve bazı talebelere ayni şekilde vesikalar verildiği de söylenmektedir.

Aydın meb'usu Agâh Sırrı Levende aid bulunan İstiklâl Lisesi Müdürü Ali Ekrem İnal ve Hayriye Lisesi Müdür ve sahiblerinden Sadad Büyükaksoy işten el çektirilen ve haklarında tahkikat yapılan müdürlerdendir. Bu liselerde bazı talebeye tahsil vesikası verildiği bazı talebenin ders yılı sonunda mektebe alındığı söylenmektedir.

Musevî cemaatine aid olan Musevî lisesi müdürü Yasef Rseonun mekteble alâkası kesilmiştir. Bu mektebde de imtihanla alınması lâzım gelen talebe imtihansız olarak kaydedilmiştir.

Maarif Vekâleti, bütün bu liselerde yapıldığı söylenen yolsuzlukları tetkik ettirmek üzere bir müfettiş heyeti göndermiştir. Eski ve yeni talebe sicilleri, sınıf geçme defterleri ve liselerin muamelâtı tetkik edilmektedir. Söylenen yolsuz hareketlerin mahiyetile derece ve şümulü bu tahkikat sonunda meydana çıkarılacaktır.

Üniversitede kayıd ve kabul başladı

Üniversitede dünden itibaren talebe kayıd ve kabulüne başlanmıştır. İlk günden itibaren fakültelere yazılmak üzere müracaat eden talebenin sayısı büyük bir yekûn tutmaktadır.

Bütün fakültelerde imtihanlara eylülün 20 sinde başlanacaktır. İmtihanlar, birinciteşrinin sonuna kadar bitirilmiş olacaktır.

Boludaki Karadere ormanları işletilecek

Evkaf Umum Müdürlüğü, Boluda Karadere ormanlarını işletecektir. Alemdağı ormanlarında da işletme plânları hazırlanmış ve faaliyete geçilmiştir.

Mısırçarşısı Hali

Hal haline konulan Mısırçarşısının inşaatı bu ayın yirmi beşinde ikmal edilecektir. Belediye tarafından buradaki 97 dükkâna kira takdir edilmiştir. Bu dükkânları kiralamak üzere şimdiden müracaatler başlamıştır. Takdir edilen kıymeti vermeğe birkaç kişi talib olursa koordinasyon kararına tevfikan bunların arasında kur'a çekilecektir. Arttırmada fiat bu miktarı bulmazsa en çok verenlere ihale edilecektir.

Ticaret Odasında kurulan büro

Ticaret Odasında yeni teşekkül eden ihtisas heyetlerinin çalışmalarını kolaylaştırmak ve takib için bir büro kurulmuş ve bu büronun raportörlüklerine eski Manisa meb'usu Kâzım Nami Duru ile Koordinasyon heyeti başkâtibi Mecdi Akasya tayin olunmuştur.

Sandal safasının sonu

Beyoğlundaki «Ses» sinemasının sahibi Sami Kâzım Korayla eşi romancı Mebrure Sami Koray ve misafirlerinden İsmaille eşi, evvelki sabah Büyükadadan sandalla açılmışlardır. Öğle üzeri rüzgâr çok sert eserek, dalgalar sandalı hayli uzaklaştırmış ve İğneadaya kadar atmıştır. Büyükadadaki aile mensubları, sandalla gezmeğe gidenlerin geceyarısına kadar dönmemesi üzerine zabıtaya müracaat etmişlerdir. Motörlerle aramaya çıkılıp, kendileri dün sabah İğneadada bulunmuştur.

Diğer taraftan; Kadıköyünden sandalla açılan Haseki hastanesi röntgen mütehassısı Nureddinle akrabasından Esma ve Süreyyanın ve diğer iki kişinin de ayni şekilde kazaya uğrıyarak bu adacığa sığındıkları görülmüştür. Hepsi de sıhhatte olan kazazedeler motörlere alınmış, kurtarılmışlardır.

Ramazan 7 Salı

	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
Vasati	1 12	16 49	19 33	21 09	4 49
Ezanî	5 38	09 16	12 00	1 34	9 15

≡ *Meseleler etrafında* ≡

Bugünkü harb ve istihlâk nazariyesi

Yazan: Profesör

Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu

İktısad ilminin mühim problemlerinden her birinin ortaya çıkışını, zihinleri işgal edişini zaman ve mekân şartlarına bağlı sayan içtimaiyatçılar pek haksız değildirler. Klâsik iktısadın maruf «Homo Oekonomicus - İktısadî adam» telâkkisi ve bu neviden «adam» lardan mürekkeb mücerred bir cemiyet tasavvuru yerine, meselelerini yaşatan zamanın ve içinde bulunulan mekânın tasarlanamıyacak kadar girift şe'niyetinden alan bir iktısad bilgisi koymak zarureti karşısındayız. İkinci Dünya Harbi bu zarureti fazlasile isbat etmiştir.

Birinci Dünya Harbi, bundan otuz yıl kadar evvel böyle bir zihniyet değişikliğine esasen zemin hazırlamış bulunuyordu. 1920 sıralarında yalnız Fransada değil, bütün dünyaca maruf bir felsefe mecmuasında Fransız kooperatifçiliğinin meşhur nazariyecisi Ch. Gide, aslı yunanca olan ve «Ev idaresi» mânasına gelen «Economie» kelimesinin uzun istihaleler geçirdikten sonra, yunancadaki mânasını yavaş yavaş tekrar taşımağa başladığını anlatmıştı. Bu istihale üzerinde Birinci ve İkinci Dünya Harblerinin gittikçe artan tesiri şüphesizdir: İktısad, bir istihlâk ilmi, dar ve geniş mânalarda bir ev idaresi ilmihalini alıyor. Her iktısadî kitab Gide'in tâbirile bir «istihlâk ilmihali» oluyor. Hattâ iktısada istihlâk nazariyesinin girmesini istemiyen iktısadcılar, meselâ Holandalı Pierson, artık arka safta kalmaktadırlar. Geçen asrın yarısından bugüne kadar bilhassa istihlâk kooperatiflerinin inkişafı, İngilterede ilk defa istihlâk kooperatifçiliğinin doğması, diğer kooperatif çeşidlerinin de âdeta istihlâke müteveccih olanları tamamlaması, meselâ istihlâk kooperatiflerinin genişlemesinden mütevellid bir istihsal kooperatifçiliğinin vücude gelmesi hep istihlâk nazariyesinin içinde bulunduğumuz yarım asır zarfında kazandığı ehemmiyetten ötürüdür. Bazı memleketlerde «yüksek istihlâk meclisleri» kuruluyor. Bugün de nazarî olarak muteber olan Vaynar esas teşkilât kanununun 153 üncü maddesine göre en mühim şubesi istihlâk kooperatiflerinden ibaret olan kooperatifçilik, içtimaî iktısadın sıklet merkezini teşkil etmiyor mu? Nihayet içtimaî adalet peşinde koşan, bu yüzden «ham hayal» den realiteye dönen bazı sosyalistlerin kooperatifçilikten meded umdukları, «istihlâk sosyalizmi» güttükleri görülmektedir. İstihlâk ameliyesinin, dolayısile ev idaresinin taşıdığı bu ehemmiyet, evlerimizin «dahiliye vezirliği» ni yapan kadınları ön safa geçiriyor. O kadar ki bizde de istihlâk kooperatiflerine alış veriş için girenlerin % 80 ni de kadınların teşkil eylediği gazetecilerimizin röportajlarından anlaşılmaktadır. Yunan filozofu Aristo «erkeğin işi kazanmak, kadınınki saklamak» diyordu. Gide, bu formülün şu şekle sokulmasını istiyor: «Erkeğin işi servet vücude getirmek, kadınınki onu yerinde ve usulünde istihlâk etmektir!» (1).

Birinci Dünya Harbinin ferdasındaki muzaffer Fransada, harb öncesine nispetle büyük bir inkişaf çağına giren Fransız istihlâk kooperatifçiliği, İkinci Dünya Harbinin Fransa için bir kat daha felâketli ve meş'um olan senelerinde nasıl bir vaziyettedir, bilmiyoruz. Ch. Gide'in Fransız ailesinin iktısadî bünyesini, refahını teminini hedef eden heyecanlı düşünce ve çalışmaları, ölümünden sonraki Fransada ne derece gerçekleşti? Yoksa Fransız seciyesinin ferdci, Fransız ırkının hususiyetçi ve teşkilât muhalifi olduğu hakkındaki iddiaları (2), İkinci Dünya Harbi ispat mı etti? Bildiğimiz şu ki gerek Gide'in kendi memleketi olan Fransada, gerek bütün dünyada, bu arada biz de iktısad ilminin, başlı başına bir istihlâk nazariyesi haline aldığına şahid olduk. İkinci dünya savaşı, iktısad ilmini, aile ve devletçe istihlâk edilen maddelerin bilgisi haline soktu ve hâlâ da sokmaktadır. Şüphesiz ne istihsal, ne de servetin tevzii işi, ehemmiyetinden kaybetmiş değildir. Bilhassa istihsal, buhran içinde yeni inkişaflar göstermek zorunda kaldı. Günümüzün müspet ilimleri, her çeşid istihsal uğrunda seferber oldular. Asırlık millî servetleri bir anda yutan harb âfeti, ayni yutma sür'atine benzer bir yaratma sür'ati istemektedir. Hele servetin tevzii, müteşebbis ile işçi arasındaki ihtilâfları gerginleştiriyor. Fakat gerek istihsali arttırma politikası, gerek patron ve amele ihtilâfları, Amerikadaki son grev hâdiselerinin de gösterdiği gibi hep istihlâk meselesi etrafında dönüp dolaşmaktadır. İkinci Dünya Harbinin seciyelerinden birini, muhtelif içtimaî sınıf ve tabakalar arasındaki yaşayış farklarının tedrici silinmesi ve istihlâk maddelerinin yetiştirilme ve standardlaştırılmasının teşkil eylediği doğru ise her gün biraz daha bu seciyenin kuvvetlendiği görülüyor. Diğer taraftan maruf Fransız iktısadcısının dediği veçhile döne dolaşa, «Economie» nin Yunanca lûğat manasile yeniden karşılaşıyoruz. Ayni zamanda «Economie» ye takılan ikinci «Politique» unsuru da yeniden eski yunancadaki ilk «Şehir - Polis» manasını kazanıyor. Böylece geçen asırlar boyunca tekrar edilen «Economie Politique», artık mecazi manasını kaybetmiş görünüyor ve «Ev idaresi bilgisi - Science ménagère» e inkılâb ediyor!

İkinci Dünya Harbinde iktısad ilminin istihlâk etrafındaki meselelerinin bir kat daha ehemmiyet kazandığı, inkâr edilmez bir vakıadır. En müzmin meseleler, şehirlerin ve orduların istihlâk ihtiyaçlarını temin işinden doğuyor. Birinci Dünya Harbi Türkiyesindeki İhtikâr Kanununun yalnız İstanbula aid olması, İkinci Dünya Harbindeki «Millî Korunma Kanunu» nun tatbikatının da en ziyade başta İstanbul olmak üzere bir kaç büyük şehirlerle alâkası bulunması sebebsiz değildir (3). Keza evlerimizin idaresi, bilhassa alt tabakalara mensub, sabit gelirli ailelerin iktısadî düzeni, aile reislerile birlikte siyasî otoriteyi de yakından alâkalandırıyor. Hülâsa İkinci Dünya Harbindeki tarafsız Türkiyede dahi yirmi yıl evvel Gide'in işaret ettiği istihale göze batacak surette ortaya çıkmaktadır. Bu istihaleyi yetesiye kavradık mı? Aksiyon adamlarımıza yardım etmeleri lâzım gelen ilim adamlarımız ve bu kavrayışı «söz» den «iş» e kalbedecek çareler üzerinde şimdiye kadar durdular mı? Yahud harbin en fırtınalı zamanı yaklaşırken durmak niyetini olsun taşıyor muyuz? Bir başka musahabede bu noktaya dönmek istiyorum.

---

(1) Bk. Ch. Gide: Revue de métaphysique et de morale, C. 1921. Sf. 245. Bilindiği gibi «Economie» kelimesini İslâm mütefekkirleri pek doğru olarak «Ev dersi bilgisi - İlmi tedbiri menzil» diye terceme etmişlerdi. Türk filozoflarından Kınalıoğlu Ali efendiden, yani XVI ncı asırdan itibaren bizde de devam eden bu kullanış, İslâm terminoloji an'anesinin Tanzimata kadar devam ettiği görülüyor. Son zamanlarda takarrür eden «iktısad» tâbiri ise daha ziyade fransızcadaki «tasarruf» mânası gözönüne alınarak değerlendirilmişti. Bu nokta «ilmi tedbiri menzil» isminin şekilce değilse bile mâna ve ruh itibarile devam ettiğini göstermekte, Ch. Gide'in mülâhazalarına tarihi bir delil teşkil eylemektedir.

(2) Bk. L. Brocard: La coopération et le mouvement coopétatif. 1927. Sf. 28.

(3) Bk. Z. F.: İhtikâr, 1942, Sf. 9 - 12.

Şehzadebaşı TURAN Tiyatrosunda

Aylardanberi MAKSİM GAZİNOSUNDA alkışlanan

Vur Patlasın

REVÜSÜ

75 kişilik kadrosile yazan: NÜSRET SAFA COŞKUN

Müzik: Profesör SEYFEDDİN ve SEZAİ ASAL

20 artist — 20 balet — 20 kişilik büyük orkestra — 15 figüran.

8 eylûl ÇARŞAMBA günü akşamından itibaren

VUR PATLASIN, şarkısı İstanbul halkının dudaklarından eksik olmıyacak.

Kömür Tahmil ve Tahliye Münakasası

Depolarımızdaki kömürlerin tahmil, tahliye ve nakliye işi münakasaya çıkarılmıştır. Alâkadarlar şartnamesini Yeni Yolcu Salonu üçüncü kat 7 No.lı odadan temin edebilirler. Münakasa 10 eylûl 943 cuma saa 15 tedir.

Türkiye Kömür Satış ve Tevzi Müessesesi

İstanbul Şubesi

ZEYTİNBURNU ÇİMENTO FABRİKASI

Sümerbank İşletmesinden:

Sıvas Çimento Fabrikasında çalışmak üzere ehliyetli ve tecrübeli KAZANCI, TESVİYECİ ve ELEKTRİKÇİ ustalarına ihtiyac vardır. Bu şeraiti haiz olanların imtihan ve tecrübeleri yapılmak üzere fabrikamıza müracaatleri.

Satılık Bir Çift BAŞ ÖKÜZ

Çiftçiler için bir çift baş öküz satılıktır. Müracaat Kızıltoprak Çiftçi Bay SADULLAH.

SATILIK PORTATİF EVLER

Arnavudköy Kız Kolejine yakın, tramvay caddesinde 550 m2 arazili bahçe içerisinde, mükemmel deniz manzaralı beheri 4 oda ve 1 taraçalı olarak Amerikan menşeli, icabında portatif 2 aded ahşab ev (Amerikan çıralısı) acele satılıktır. İzahat için her gün sabah saat 9 dan 12 ye kadar 41294 e telefon edilebilir.

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

Napoleon'un Düşünceleri

Napoleon'un çok olgun fikirlerini, harbe, sulha ve aşka dair vecizelerini, kendine aid hükümlerini, mektublarını ve hattâ meşhur vasiyetnamesini kıymetli muharrir ve romancı Reşad Nuri lisanımıza güzel üslûbile nakletmiştir. Bütün bayilerde 75 kuruş.

YEDİGÜN NEŞRİYATI

AYDA 5 LİRA TAKSİTLE

Elmaslı ve pırlantalı saatler, altın ve plâtin nişan yüzükleri, kıymetli taşlarla süslü çiçek ve plâklar, yeni şövalye yüzükler, gümüşten mamul zarif tatlı, pasta ve yemek takımlarının kısmen peşin, kısmen taksitle siparişleri kabul olunur. Saatler emsali gibi 15 sene teminatlıdır. Taşradan sipariş etmek istiyenlere katalok gönderilir. Adres: İstanbul Sirkeci Yelkenci han, No 8

Denizyolları İşletmesi Kooperatif Şirketi İdare Meclisinden:

İstihlâk Kooperatifleri Birliği teşekkülü hususunda umumî heyet içtimaı, muayyen günde ekseriyet hasıl olmadığından 20/9/943 pazartesi günü saat 10 a tehir edilmiş ve içtimaın Tophane Denizyolları Muhasebe salonunda akdi takerrür etmiştir. Ortakların hazır bulunmaları rica olunur.

RUZNAME:

1 — Teşekkül edecek İstihlâk Kooperatif Birliğine aza tayin edilmesi.

2 — Birlik murahhaslarının seçimi: Her yüz ortak için bir mümessil seçilmesi, yalnız kooperatifin ortak adedi her kaça baliğ olursa olsun 10 dan fazla mümessil seçilmemesi.

3 — Statülerin bir tipe bağlanması için İdare Meclisinin teşebbüste bulunması.

RAŞİD RIZA

Tiyatrosu: BU GECE

Üsküdar BAĞLARBAŞI

ÇIRAĞAN Sinemasında

HEM NALINA HEM MIHINA

General Montgomery

Sekizinci İngiliz ordusunun kumandanı General Montgomery, bu harbde, İngilizlerin şöhret sahibi, mahdud kumandanlarından biri oldu. Mareşal Rommel'i mağlûb etmek şerefini o kazandığı gibi, Mihverin Avrupa kalesini zorlamak da ilk defa ona ve ordusuna nasib oldu.

Başından çıkarmadığı sevgili İskoç beresile bir askerden ziyade bir dağ sporcusuna benziyen General Montgomery, haricî görünüş itibarile adama iyi bir kumandan olduğu hissini vermez. O, üniformasının içinde dimdik duran bir general değildir; fakat, yüksek sevk ve idare kabiliyeti, ne üniformada, ne de dimdik duruştadır; kafada ve ruhtadır.

Bu İngiliz generalinin adı, bana, başka bir Montgomery'yi hatırlatıyor. Fakat, Hollyvood'un meşhur sinema artistlerinden Montgomery'yi değil, takriben dört asır önce İngilizlere karşı harbeden Fransız yüzbaşısı Comte de Montgomery'yi.

1558 de Fransız Kralı İkinci Henri, 1347 yılındanberi İngilizlerin elinde bulunan Calais (Kale) yi bir baskınla geri almıştı. Bir rivayete göre, bu zaferi kutlamak için tertib edilen şenliklerde, 40 yaşında bulunan Kral, o zamanın âdeti olduğu üzere, kuvvetini ve silâhşorluğunu göstermek için, kendi İskoçya muhafız alayının kumandanı yüzbaşı Comte de Montgomery'yi atlı mızrak mübarezesine davet etmiştir. İkisi de zırhlar giymişlerdir. Atlar ve mübarizler şiddetle çarpışırlarken yüzbaşının mızrağı, kralın başındaki tolganın siperliğini kırarak İkinci Henri'nin gözüne giriyor. Bir kaç gün sonra, kral, aldığı yaranın tesirile ölüyor.

Acaba, şimdi 8 inci İngiliz ordusunun kumandanı olan General Montgomery, bir mızrak darbesile kralın gözünü patlatan yüzbaşı Comte de Montgomery'nin torunlarından biri midir? Birinin Fransız, ötekinin İngiliz olmasına bakmayın. Eskiden ordular, şimdiki gibi millî değil; aralarında yabancılar bulunan aylıklı silâhşorlardan ve muhariblerden mürekkebdi. Yüzbaşı Montgomery de, kralın hassa İskoçya alayına mensubdur. Belki de, aslen Fransız değil; İskoçyalıdır. Sonra, Fransadaki protestan şeflerinden biri olduğu için 1574 te kafası kesilerek idam edilmiştir.

Kral Ondördüncü Louis, 1685 te protestanlara bir takım haklar vermiş olan meşhur Nantes fermanını ilga edince, protestan Fransızlardan bir çoğu Fransadan hicret ederek başka memleketlere gitmişlerdi. Fransız tarihlerine göre, bu göçmenler arasında Fransız milletinin en çalışkan, en marifetli ve en kıymetli unsurları da bulunuyordu.

Bir mezheb kavgası yüzünden Fransayı terkederek İngiltereye geçenler arasında, protestan olduğu için 111 yıl önce idam edilmiş olan yüzbaşı Comte de Montgomery'nin torunları da bulunabilir.

Herhalde, o zamanki Fransız yüzbaşısile bugünkü İngiliz generalinin isimleri birbirinin aynidir. Fakat Mareşal Rommeli yenen 8 inci İngiliz ordusu kumandanının vaktile Kral İkinci Henri'nin gözünü çıkararak ölümüne sebeb olan hassa İskoçya alayı subayının kanından olup olmadığını, ancak kendisi ve İngiliz şecerelerile meşgul olanlar bilirler.

Sıtma hastalığı artıyor

Şehrin birçok yerleri sivrisinek istilâsına uğradı

Şehrimizde, sıtma vak'aları artmaktadır. Bilhassa Çekmece gölüne yakın bazı köylerde hastalık salgın halindedir. Sivrisinekler de, yakın senelerde görülmemiş bir surette çoğalmıştır. Vilâyet Sıhhat Müdürü Şuayıb, dün kendisile görüşen bir muharririmize ısıtma salgını ve sivrisinek istilâsı hakkında şunları söylemiştir:

— Şehir dahilinde ve civar köylerde sivrisineklerin çoğaldığı doğrudur. Fakat, bu sivrisinekler, sıtma nakleden cinsten değildir. Isıtma hastalığına tek tük rastlanıyor. Fakat bunu, sivrisineklerin, çoğalmasına hamletmek doğru olamaz. Isıtma aşılayan sivrisinekler, şehirden hayli uzak olan Çekmece gölü mıntakasındadırlar ve bunların şehre kadar yayılmaları imkânsızdır. Sıtma hastalığının baş ilâcı olan kininin memlekete ithali gitgide güçleşmektedir. Bir müddettenberi, sıtmaya karşı Atebrin kullanıyoruz. Bu hastalığı kökünden kurutabilmek için, şehir civarındaki bütün bataklıkları kurutmak su birikintilerini ortadan kaldırmak, açık kuyuları doldurmak, lâğamları kapatmak gibi geniş ölçüde ve tatbikî büyük paraya ihtiyaç gösteren tedbirler almak lâzımdır. Şahsî kanaatime göre, sivrisineklerin çoğalması, şehirde temizliğe lüzumu kadar riayet edilmemesinden ileri gelmektedir. Şehirde, pek çok açık kuyu, ve açık lâğım vardır. Civar bostanlardaki su birikintileri de bu haşerenin çoğalmasına yardım ediyor. Küçük tedbirlerle sivrisinek istilâsının önünü almağa imkân yoktur. Büyük ölçüde tedbir almak ise, geniş tahsisat teminine bağlıdır.»

RİDA AĞIZ, BOĞAZ VE DİŞ İLÂCI

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Konferanslar ve komisyonlar

Birleşik milletlerin bugünlerde en büyük tasaları, Sovyet Birliğile tam anlaşmak ve aradaki elbirliğini, hem siyasi bakımdan, hem askeri bakımdan daha fazla sıklaştırmaktır. Mr. Churchill'in Washington'da ikametini uzatmasının en mühim sebebi bu olduğu gibi Londrada bir takım ihzari konuşmalar yapılmasının en bellibaşlı sebebi de budur. Londra ile Washington'un bu sırada gece gündüz temas halinde olduğunu söylemek bir mübalâğa teşkil etmez. Bir taraftan İngiltere Hariciye Nazırı Mister Eden, verilen haberlere göre Sovyet Birliğinin düşünüş ve görüşünü kavramaktaki müstesna zekâsile Sovyet Birliğinin Hariciye Komiser muavini Maisky ile görüşüyor ve bu görüşmelerde Amerikayı, Amerikan sefiri Mister Winant temsil ediyor. Londrada yapılan konuşmalar Washington'a aksettirildikçe Mr. Churchill ile Mr. Roosevelt bu konuşmaların her safhasını teemmül ediyor, bu konuşmalara istedikleri istikameti vermek için yeni talimat gönderiyor ve ihzarî neticeye varıldıktan sonra bu anlaşmayı temelleştirmek ve şümullendirmek için tertibat alıyorlar.

Fakat bütün bunlar, konuşmaların önem ve değerini belirten bir takım dış görünüşlerdir. Asıl mesele, işin özüdür. Yapılması istenen işin mevzuu ve hedefi malûm olmakla beraber bu mevzuun nasıl işlendiği ve hedefe varmak için ne gibi adımlar atılmış olduğu gizli tutuluyordu. Nihayet evvelki gün Hariciye Nazırları konferansının gelecek ay toplanacağı söylendi, sonra, İngiltere, Amerika ve Rusyanın daimi bir komisyon kuracaklarına, bu komisyon sayesinde askeri harekât yüzünden ortaya çıkan bütün siyasi meselelere dair malûmat mübadele edeceklerine, bu komisyonun bir takım tavsiyelerde bulunacağına, hattâ üç hükûmetin emri altında faaliyete geçeceğine dair malûmat verildi. Times'in siyasi muharririne göre Hariciye Nazırları Konferansının bu komisyonu doğurması beklenir. Komisyon, konferansa sımsıkı bağlı kalacak ve böylece Müttefiklerin elbirliğini ve anlaşmasını daima ilerletmeğe yardım edecektir. Yani Hariciye Nazırları Konferansı, Müttefikler arasında elbirliğini sağlamlıyacak, komisyon da elbirliğini amelileştirecek ve verimleştirecek. Hariciye Nazırları esasları kararlaştıracaklar, komisyon ise harbe ve sulha aid meseleleri ele alarak Müttefikler arasındaki görüş birliğini ve ahengini korumağa çalışacaktır.

Ortada böyle bir daimi komisyonu durmadan meşgul edecek meseleler bulunduğu ve bu meseleler üzrinde Müttefiklerin görüşlerini birbirine uygun hale getirmenin büyük gayretlere bağlı olduğu şüphe götürmez.

Dünkü yazımızda Finlandiyadan başlıyarak Balkanlara kadar uzanan sahanın arzetmekte olduğu dikenli meseleleri saymış ve bu meselelerin içinden çıkmanın nekadar ehemmiyetli bir iş olduğunu belirtmeğe çalışmıştık. Fakat Finlandiya ile Balkanlar arasındaki saha haricinde de yığın yığın meseleler bulunduğu ve bu meselelerin yakında kendilerini zorlamak üzere oldukları göze çarpıyor. Bunların en birincisi İtalyanın yıkılması ihtimalidir. Böyle bir hâdise vuku bulduğu takdirde Müttefikler, yalnız bir mesele ile değil, belki de bir kaç mesele ile birden karşılaşacaklardır. Çünkü İtalyanın «pes demesile» Balkanlarda bir çözüntü ve anarşi devri başlaması muhtemeldir. İtalyayı sür'atle toparlamak ve bir takım umulmıyan dahilî infilâkların bu memleketi altüst etmesine meydan vermeden ona bir düzen vermek, sonra Balkanlarda başgösterecek çözüntü ve anarşinin tehlikeli bir mahiyet almasından önce vaziyete hâkim olmak, Müttefikleri şimdiden düşündürmekte ve plânlar hazırlamalarını icab ettirmektedir. İstilâya uğrayan Avrupa milletlerini kurtarmak ve ihya etmek meselesi apayrı ve çok büyük bir mesele teşkil ediyor. Sonra harbi kazanmak için garbî Avrupada yeni bir cephe açmak meselesi var ki Müttefikler arasındaki ihtilâfların en bellibaşlı sebeblerinden biridir. Hele bu meseleleri sıraya koymak ve bu sırayı bozmadan, yani evdeki hesabla çarşıdaki hesabın çarpışmasına meydan vermeden bunları halletmek bahsi Müttefikler arasında sonu gelmiyen münakaşalara yol açmaktadır.

Elhasıl Müttefiklerin önünde yığın yığın iş ve mesele var. Fakat Müttefikler bu işleri başarmak ve bu meseleleri halletmek için bir takım umumî esaslar üzerinde dahi anlaşmamış bulunuyorlar. Anlaşmak için evvelâ Hariciye Nazırları buluşacaklar, ve bunların anlaşmasından sonra daimî bir komisyon, belki de ona bağlı bir takım tâli komisyonlar çalışacak ve böylece elbirliği temin edilecek...

Mesai programı fena değil! Faka asıl iş bundan sonra başlıyacak ve Müttefiklerin karşılarına dikilen işlerin ve meselelerin hakkından gelip gelemiyecekleri bundan sonra anlaşılacaktır.

Ömer Rıza DOĞRUL

Alman orduları sür'atle çekiliyor

Ruslar dün Donetz kesiminde ve cenubda üç şehri geri aldılar

(Baştarafı 1 inci sahifede)

5 eylûlde, tanklar ve savaş uçaklarile desteklenen Bolşevik taarruzlarını, kâh bir tarafın kâh diğer tarafın lehine neticelenen savaşlarla, püskürtmüşlerdir. Sovyetlerin bilhassa tank zayiatı hayli çok olmuştur.

Almanlar iki sene sonra Rus plânlarını anlamışlar!

Berlin 6 (T.P.) — Askerî mahfillerin kanaatince iki yıl devam eden tecrübelerden sonra Alman ordusu kumandanlığı Sovyetlerin takib ettiği stratejiye vâkıf olmuştur. Binaenaleyh insan ve malzemeden ne suretle istifade olunacağının farkındadır. Bundan dolayı Alman kumandanlığı elâstikî bir harb yapmanın faydalarına kanidir. Birkaç haftaya kadar yağmur mevsimi ve dolayısiyle çamur devresi başlıyacaktır. Bu da harbi durduramazsa da, yavaşlatır.

235 tank

Berlin 6 (T.P.) — Doğu cephesinde topyekûn 235 sovyet tankı imha edilmiştir.

Alman ordusunun kullandığı yeni bir âlet

Berlin 6 (T.P.) — Alman kıt'aları yeni bir «emir ve haber verici» âlet kullanmaktadırlar. Bu âletin en mühim muvaffakıyeti, verilen emirlerin veya haberlerin düşman tarafından alınmamasıdır.

Fin tebliği

Helsinki 6 (T.P.) — Fin resmî tebliği: Kareli - Berzahının batı kısmında ve beyazdeniz kanalında kıt'alarımız ufak bir düşman müfrezesinin taarruzunu tardetmişlerdir. Bazı düşman uçakları dün gece Helsinki'ye yeniden taarruz etmek istemişlerse de, hava müdafaamız kendilerini geri dönmeğe mecbur etmiştir.

Uzakdoğuda harekât

(Baştarafı 1 inci sahifede)

de Japon garnizonunun yardım gördüğü Finschhafen ile bütün münakalâtı kesilmiş olub burası çember içine alınmıştır. Japon bomba uçaklarile avcılarına çıkarma sırasında taarruz etmeğe uğraştıkları öğrenilmiştir. Fakat bu Japon uçakalrından 21 i Müttefik avcıları tarafından düşürülmüştür. Müttefikler ancak 2 tayyare kaybetmişlerdir.

Tokyo'dan verilen malûmat

Tokyo 6 (E.P.) — Japon umumî karargâhının pazartesi sabahı verdiği malûmata göre Yeni Gine'de Lae şarkında Hopoi noktasına 4 eylûl sabahı şafak vakti büyük düşman kuvvetleri ihraç edilmiştir. Japon ordu ve deniz birlikleri derhal düşman ihraç gemilerine taarruza geçmişledir.

Şimdiye kadar 6 taşıt gemisi ve 1 kruvazör batırılmış, 5 taşıt gemisi ile 2 muhripte bomba isabetile yangın çıkarılmıştır, 27 düşman uçağı düşürülmüştür. Japonlar 9 uçak kaybetmişlerdir. Çetin muharebeler devam etmektedir.

İranda büyük bir Alman casus şebekesi yakalandı

Tahran 6 (a.a.) — Tahranda bir gizli Alman kundakçılık ve casusluk merkezi meydana çıkarılmıştır. Bu teşkilâtın belli başlı işlerinden biri Rusyaya nakledilmekte olan harb malzemesinin tahribi idi.

Dahiliye Nazırı, «bu teşkilâtın henüz kanun hilâfına İranda ikamet etmekte olan Almanlar tarafından idare edilen bir takım şubelerden mürekkeb olduğunu» beyan etmiş ve «bu teşkilâtın hükûmet aleyhinde kargaşalıklar ve nümayişler yaptırmak üzere bulunduğunu ve Müttefikler nakliyatına mâni olmak maksadile memleketteki demiryolu üzerinde bulunan köprü ve tünelleri tahrib için hazırlıklar yapmış olduğunu» ilâve eylemiştir.

Neşredilen tebliğde Komploya iştirak etmiş ve Alman ajanlarile işbirliği yapmış olmakla maznun birçok kimselerin tevkif edilmiş olduğu bildirilmektedir.

Meclis dün açıldı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Meclis heyeti umumiyesinin sürekli alkışlarile karşılanan bu telgrafın okunmasından sonra açık bulunan meb'usluklardan Bolu meb'usluğuna seçilen emekli Korgeneral Abdullah Alpdoğan, Çankırı meb'usluğuna seçilen Behiç Erkin, Konya meb'usluğuna seçilen Fatin Gökmen, Van meb'usluğuna seçilen Nihad Berkerle Samsun meb'usluklarına seçilen İhsan Ergü, Cemil Bilsel and içmişlerdir.

Reisicumhur İsmet İnönünün de bir müddet localarından müzakerelerini takib ettikleri Meclisin bu toplantısında devlet memurları aylıklarının tevhid ve taadülüne dair kanunun 10 uncu maddesinin tefsirine mahal olmadığı hakkındaki mazbata ile seferberlikte ve fevkalâde hallerde askerî şahısların ailelerini icabında yanlarında bulundurmalarının meni'ne aid kanun lâyihası kabul edilerek müzakereye son verildi.

Meclis gelecek toplantısını çarşamba günü yapacaktır.

Başvekilimiz bugün Parti grupunda beyanatta bulunacak

Ankara 6 (Telefonla) — Yarın (bugün) toplanacak olan Parti grupu içtimaında Başvekilimiz Şükrü Saracoğlunun umumî vaziyet etrafında beyanatta bulunması muhtemeldir.

Hariciye Vekili Numan Menemencioğlu, Başvekili takiben dış siyasetimiz ve beynelmilel hâdiselerin son inkişafları hakkında izahat verecektir.

Almanyaya yapılan ağır hava akınları

Londra 6 (a.a.) — Dün gece bombardıman servisine mensub çok sayıda bomba uçakları Manheim ve Ludwigshaffen silâh ve endüstri merkezlerini bombalamışlardır. İlk gelen raporlara göre büyük hasarlar yapılmıştır.

Bomba uçakarı tarafından en az 7 ve av uçakları tarafından da iki düşman uçağı düşürülmüştür.

34 bomba uçağımızla bir av uçağımız üslerine dönmemişlerdir.

Manheim ve Ludwigchaffen'de Büyük yangınlar

Berlin 6 (a.a.) — Resmî:

Dün gece düşman bomba uçak teşkilleri Manheim Ludwigshaffen şehirlerine karşı tedhiş hücumları yapmışlardır. kalk arasında kayıblar olmuştur. Bu şehirlerin bazı mahallerinde çıkan büyük yangınlar bilhassa ağır tahribata sebeb olmuştur. Şimdiye kadar tesbit edildiğine göre gece av uçaklariyle hava müdafaa topları 37 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

7 Alman denizaltısı batırıldı

Londra 6 (a.a.) — Bu akşam resmen bildirildiğine göre İngiliz - Amerikan uçaklarile İngiliz şalopeleri Gaskonya körfezinde 7 düşman denizaltısını tahrib etmişlerdir.

Bir ihrac teşebbüsü

İngilizler Fransız sahillerindeki adalara çıkmak istedi

Berlin 6 (a.a.) — Dün gece İngiliz birlikleri, Bretagne'de Brest açıklarında Oucssant adalarına ansızın hücum etmek teşebbüsünde bulunmuşlarsa da muvaffak olamamışlardır. Hafif birliklerden mürekkeb bir düşman teşkili Alman sahil müdafaa kuvvetleri tarafından görülmüş ve sahil bataryalarının şiddetli ateşi altında geri dönmeğe mecbur olmuştur. Kumsala düşman bir miktar kuvvet çıkarmağa muvaffak olmuşsa da daha harekete geçmeden karaya çıkardıkları bombaları ve mühimmatı bırakarak geri çekilmişlerdir. Adanın müdafaa tesislerinde hiç bir hasar olmamıştır.

Bütün milletlerin istiklâli

(Başmakaleden devam)

bilmediğimiz bu mühim (!) havadis üzerine Pertinax, bu sefer kendiliğinden (!), şöyle bir hüküm katıyor:

«— Fakat batı Avrupaya karşı Müttefik hücumunun gecikmesi Rusyada büyük bir memnuniyetsizliği mucib olmak korkusunu doğuracaktır.»

Yazının bu son cümle üzerinde ısrar eden tarafını da okuduktan sonra, New-York'ta bir sığıntı olarak oturduğunu bildiğimiz eski (L'Europe Nouvelle) muharririnin hususi maksadını kolayca anlıyoruz: Demokrasilerle Sovyetler arasındaki görüş farklarını körüklemek, ortalığa yeni buhran tohumları atmak ve bir zamanlar vatanında oynadığı fesadcılık rolüne şimdi içinde misafir olarak yaşadığı Yeni Dünyada da devam etmek!

Bizim bildiğimize göre Müttefiklerce göze alınan taarruzlar, çıkarmalar ve işgaller, istilâ hırsının değil, harb şartlarının icabıdır. Nitekim Almanyanın Avrupada yaptığı hareketler de ayni düşüncenin doğurduğu zaruretlerdir. Müşterek düşmana karşı girişilen teşebbüslerden bir kısmını asık suratla karşılıyan bir devlete, o teşebbüsleri göze alan milletler Müttefik diye bakabilirler mi? Sonra Balkanları bol keseden Ruslara bırakır görünen Pertinax, Anglo-Saksonları Atlantik kıyılarına davet ederken kendi memleketi hakkında acaba ne düşünüyor? Burası Sovyet kontroluna verilirse, orası da onların kontrolu altında mı kalacak?

Görülüyor ki, bu çeşid kışkırtmaca yazılar, son tahlilde bazı zararlı adamların karakterini açığa vurmaktan başka hiç bir reel kıymet ifade edemiyor. Bugün dünyanın dört bucağında ağır harb yüklerine tahammül eden milletler, tek bir gaye uğrunda yaşıyorlar: Hürriyet!

Bu itibarla Reis Rooseveltin dünkü gazetelerde çıkan yeni bir nutku Pertinax yaradılışında adamlara verilmiş yerinde bir cevab sayılır. Bütün ömrünce demokrasi prensiplerine bağlı kalmakla iftihar eden Amerikan devlet şefi, bütün dünyada hürriyete âşık milletlerin istikbalini bu harbin neticesine bağlı görürken sözlerinde çok haklıdır: Büyük küçük bütün milletler tam bir istiklâle kavuşmadıkça bu harb sona ermiyecektir.

NADİR NADİ

Üçler konferansı

Londra 6 (L.P.S.) — Mr. Eden, Mr. Winant ve M. Maisky'nin iştirakile açılacak olan konferansın gelecek ay yapılması beklenmektedir. Bundan sonra üç hükûmetin mümessillerinin iştirak edeceği devamlı bir komisyon teşkili düşünülmektedir.

Şimdiki halde Stalin, Roosevelt ve Churchill bile belki bütün meseleleri halledemiyecektir. Böyle bir içtimaın pek yakında vukua gelmesi mevzuu baksolmadığına göre, Hariciye Nazırlarının yapacakları konferansla daimî komisyonun vücudüne lüzum vardır.

Cenubî İtalyada harekât

8 inci ordu dün yeniden iki şehir işgal etti, esirlerin sayısı üç bini buldu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Calabria'da İtalyan - Alman kıt'aları insan ve malzeme bakımından üstün düşman kuvvetlerine karşı sahil topraklarını kahramanca müdafaa ettikten sonra şimdi yeni mukavemet mevzilerine nakledilmek üzere bulunmaktadırlar.

Hava kuvvetlerimiz kara hareketlerini destekliyen İngiliz - Amerikan hava teşkillerini çetin savaşlara zorlamak suretile takviye ve iaşe kollarına hücum etmişlerdir. Aversa, Capua, Formia, Villa Literno ve Viterro bölgeleri bombardıman edilmiş ve 4 düşman uçağı düşürülmüştür.

Cenub Kalabria tamamen tahliye edildi

Berlin 6 (a.a.) — Cenub Calabria'nın İtalyan makamları ve Alman seferî kuvveti tarafından tahliyesi plânı mucibince ve tam bir intizam içinde yapılmıştır Bütün gıda maddeleri götürülmüş ve emniyet altına alınmıştır. Sivil halk kısmen tam bir intizam içinde tahliye edilmiştir.

Berlinden verilen malûmat

Berlin 6 (T.P.) — Calabria'da Reggionun şimal doğusunda Bagnara civarında karaya çıkan bir İngiliz grupile ufak seyyar Alman birlikleri ve Alman ardcıları arasında şiddetli çarpışmalar olmuştur.

Palmi mıntakasının şimalinde bir İngiliz piyade alayı hafif deniz kuvvetlerinin himayesi altında karaya çıkmıştır. Seri Alman bomba uçakları bu yeni karaya çıkarma teşebbüsüne karşı pike uçuşları yaparak tesirli bir taarruz icra etmiştir

Reggio'nun cenub doğusunda büyük İngiliz kuvvetleri İtalyan paraşütçü teşkillerile çarpışmaktadırlar. Halihazırda Calabria yarımadasının cenub ucunda düşmanın topyekûn 2 piyade tümeni vardır. İngilizler şimdiye kadar paraşütçü ve havadan asker indirme birlikleri kullanmamışlardır.

7 inci Amerikan ordusu meçhul bir istikamete hareket etti

Madrid 6 (a.a.) — Madride gelen haberlere göre, 7 nci Amerikan ordusu dün gece meçhul bir istikamete gitmek üzere şimal Afrika limanlarından hareket etmiştir. Bu meçhul istikametin Napoli bölgesi veya İtalyanın Bari yakininde Adriyatik sahili veyahud da Girid adasile Yunanistan olduğu tahmin edilmektedir.

İtalyan donanması hâlen Adriyatik denizinin şimalinde bulunan üslere doğru yola çıkmış bulunmaktadır.

Kömür tevziatı başlıyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Halka verilecek kömür için stok yapıldığından dağıtma işine ara verilmiyecektir. Şimdilik istihkak miktarı fazla da olsa her beyanname sahibi en çok bir ton kömür alabilecektir.

Şimdiye kadar kömürünü herhangi bir sebeble almamış olan beyanname sahibi dar ve değişmez gelirliler kömürlerini istedikleri zaman alabileceklerdir. Dar ve değişmez gelirlilerin mali vaziyetleri malûm olduğundan kömür almak hususunda sıkıştırılmıyacak ve müsaid zamanlarında almakta serbest bırakılacaktır.

Kömür tevzi müessesesi, hazirandan itibaren yapılan kunturatları kabul etmemektedirler. Bundan dolayı da vilâyete birçok şikâyetler yapılmaktadır. Vilâyet, memurların taksitle kömür alabilmelerini temin için alâkadar Vekâlete müracaat etmiştir. Şimdiye kadar memurlara ve emeklilere odun ve mangal kömürü satan mahrukat efisi bundan sonra halka da satış yapacaktır.

Maarif Vekilinin talebelere hitabesi

Ankara 6 (Telefonla) — Maarif Vekili Hasan Âli Yücel önümüzdeki pazartesiye, mekteblerin açılışında muallimler tarafından talebeye okunmak üzere bir hitabe hazırlıyarak bütün mekteblere göndermiştir. Bu hitabede ders senesi programının tamamen tatbikini temin için mekteblerin erken açıldığı bildirilerek talebeye iyi çalışmaları ve temiz ahlâklı olmaları tavsiye olunmaktadır.

Macar elçisi İzmirde

İzmir 6 (Telefonla) — Macar büyük elçisi bugün şehrimize geldi. Vali ve Belediye Reisini ziyaret etti. Büyük elçi yarın akşam Macar paviyon idaresinin matbuata vereceği ziyafette bulunacaktır.

Fuar kupasını İstanbul takımı kazandı

İzmir 6 (Telefonla) — Fuar kupası için bugün Ankara - İzmir takımları karşılaştı ve 1 - 1 berabere kaldılar. Bu suretle fuar kupasını İstanbul takımı kazandı. Ankara ikinci, İzmir üçüncüdür.

İzmirde hasarsız zelzele

İzmir 6 (Telefonla) — Bugün saat 16,30 da 5 saniye süren bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Rumanyada yeni idarenin yıldönümü

Bükreş 6 (T.P.) — Rumanya kralının tahta çıkışının ve Mareşal Antonescunun hükûmeti ele almasının üçüncü yıldönümü münasebetile Bükreş şehri donanmıştır. Gazeteler kralın ve devlet reisinin resimlerini basmış ve başmakalelerinde devlet reisinin şahsiyetini Rumanya ve Rumen milleti için gördüğü işleri tezkâr etmiştir.

İtalyanın yeni elçisi

İtalyanın yeni Ankara büyük elçisi M. Guido Rocco dün saat 16 da, hususi bir tayyare ile Romadan şehrimize gelmiş ve Yeşilköy hava meydanında İtalyan sefareti erkânı ve İstanbul başkonsolosu tarafından karşılanmıştır. Yeni büyük elçi, yorgunluğundan bahisle dün kimseyi kabul etmemiştir.

Büyük elçinin hal tercümesi

Roma 6 (T.P.) — Ankaraya tayin edilen yeni İtalyan büyük elçisi Guido Rocco 26 ikinciteşrin 1886 tarihinde Napoli şehrinde doğmuştur. Meslekten yetişme diplomattır. 1922 senesinde İtalyan Hariciyesinde şefti. Paris ve Berlin şehirleri sefaretleri müsteşarlığında bulunmuştur. İtalyan Hariciyesi basın şefliğini yaptığı gibi, tahdidi teslihat konferansında da basın şefliği yapmıştır. Guido Rocco 1932 yılında Prag elçisi olmuştur. 1935 ten itibaren İtalyanın Milletler Cemiyetinden çekileceği zamana kadar mezkûr Cemiyetin azasındandı. Londra konferansına da İtalyan delegesi olarak iştirak etmişti.

Guido Rocco 1936 da İtalyan Maarif Nezaretinde yabancı devletler basın şefi olarak bulunmakta idi. 26 temmuz 1943 te Badoglio hükûmetinin Maarif Nazırı olmuştu. ve 15 ağustos 1943 tarihinde vazifesinden alınarak Ankaraya büyük elçi tayin olunmuştur.

Balkanlardaki çeteler

Londra 6 (a.a.) — Moskova radyosuna göre, Yugoslav çeteleri İtalyan hududunda Şuşat limanını zaptetmişlerdir. Bu çeteler, merkez Bosnanın büyük bir kısmını düşmandan temizlemiş bulunmaktadırlar.

İngiliz ve Yunan subayları Yunanistan dağlarında Yunan çete elebaşılarile çete faaliyetinin merkezileştirilmesi hususunda görüşmelerde bulunmuşlar ve sonra da Kahireye dönmüşlerdir.

Merhum Günseli'nin ruhu için Mevlid

İtalyada bir kaza kurşunu ile hayata gözlerini kapıyan Muhiddin Üstündağın kızı Günselinin ruhuna ithaf edilmek üzere 8 eylûl perşembe günü öğle namazını müteakıb Teşvikıye camiinde Mevlid okunacaktır.

Merhumenin peder ve validesi, kendisini sevenlerin bu Mevlidi Şerife gelmelerini rica etmektedirler.

Bürhaneddin Tepsi skeçleri

Suadiyede Şenyol gazinosunda perşembe günü akşamı Bürhaneddin Tepsi tarafından Napolyon Bonapart ve Fintenden skeçler verecektir. Seniye Tepsi de estetik danslar yapacaktır.

Hadiseler Arasında FELEK

Et meselesi

Vaktile bir zengin adam varmış. Adı hatırımda değil. Soruşturdum, sadre şifa malûmat verecek arkadaşa raslamadım. Mesele onun adında değil; şöhreti ve şöhretine sebeb olan itiyadında.

Bu adam -hasisliğinden olacak- et yemezmiş. Çünkü o tarihlerde bugün olduğu gibi insanları et yiyenler, ot yiyenler diye ikiye ayıran beslenme mezhebleri yoktu.

Bu adamın et yememesi o derece şöhret bulmuş ki adı oturduğu semte alem olmuş. Bugün Aksarayda Etyemez mahallesi işte bu adamın şöhretini taşır. İşin tuhafı şudur ki adamın ismi unutulmuş, şöhreti ebedileşmiştir.

Ben bu başlangıcı İstanbuldaki et meselesi için yaptım. Hatırlarımızdadır ki harb başladığı sıralar et İstanbulda 40-45 kuruşa satılmakta idi. Bugün -tam dört sene sonra- beş misline çıktı. Bugün 200 kuruşa et bulmak zordur. En ucuzu 220 kuruşadır.

Bu pek bariz artışın sebeblerini arasıra et buhranı başgösterdikçe yazar dururuz. Bugün de ayni mevzua geçişimiz İstanbuldaki et pahalılığının sebebi hakkında dünkü (Cumhuriyet) te çıkan bir haberdir.

Bu habere göre İstanbul Belediyesine müracaat eden celebler Erzurumda satışa getirilmek için nakil vasıtası bekliyen 250 bin baş hayvan bulunduğunu söylemişler. Doğru ise İstanbul Belediyesinin bu mesele ile başlı başına meşgul olması, Belediye Reisimizin Münakalât Vekâletile ciddî surette temasa geçerek bu hayvanların kış gelmeden civarlara nakline aid çareleri hazırlaması lâzımdır, zaruridir. Yoksa bu kış İstanbulda et üç buçuk dört liraya çıkar.

— Çıkarsa ne olur? dememeliyiz. Et sanıldığı gibi bir zengin gıdası değildir. Orta, hatta fakir tabaka da et yemek zorundadır. Etten alınan gıda başka şeyle temin edilemez. Et nekadar ucuz olursa sağ yağ ve balık da o derece ucuzlar ve hayat endeksi düşmeğe başlar. Esasen hayat pahalılığını doğuran şeyleri buğday, et, nebati yağlar, şeker, kömür gibi bir kaç maddeye irca etmek ve bunlar ucuzlarsa hayatın hissedilecek kadar ucuzlayacağını zannetmek aykırı bir tahmin olmaz.

Eğer İstanbulda et fiatı bu kesimde giderse Aksaraydaki Etyemez mahallesinin adı şehre alem olacak, ve rahmetli etyemez falan efendi şöhretini kaybetmiş olacaktır.

B. FELEK

Fransız ihtilâli ve Tanzimat

Üniversite profesörlerinden Fındıkoğlu, bu isim altında yeni bir eser neşretmiştir. Eser, Fransız ihtilâlile beraber bugünkü Fransayı alâkadar eden meseleleri, bu arada Türkiye ve Tanzimat üzerindeki tesirlerini tetkik etmektedir. Babıâlide Üniversite Kitabevinde satışa çıkarılan eseri karilerimize tavsiye ederiz.

ÇIPLAK MODEL

Sevdiği kızla, annesinin müsaade etmemesi yüzünden evlenmiyen bir gencin ömrünün sonuna kadar çektiği ıztırablar. Bu yüzden çocuğunu perişan gören bedbaht annenin duyduğu pişmanlık ve döktüğü gözyaşları. Temiz bir aşk ve macera sonunda seven ve sevilen bir kadının gönülleri titreten bir hüzünle vedaı, Nezihe Muhiddinin bu harikulâde romanındadır. Bu çok güzel romanı okurken aşkın ilâhi teheyyücü ile titriyeceksiniz. 100 K. Arif Bolat Kitabevi.

Evlenme

Jamanak gazetesi sahiblerinden Arakoç ile bayan Lili Sebuhyan'ın düğünleri pazar günü Kadıköyündeki hanelerinde yapılmıştır. Yeni evlileri tebrik ederiz.

Teşekkür

Sevgili kızımız Jale Akoğuzun ölümü sebebile gerek bizzat, gerek telgraf ve mektubla hududsuz acılarımızı paylaşan, cenaze törenine iştirak buyuran, çelenk gönderen yakınlarımız, dostlarımızla okul arkadaşlarına ve hususile Askerî Tıbbiye okuluna ve Askerî Prevantoryuma ayrı ayrı şükranlarımızı arza derin teessürlerimiz mâni olduğundan gazetenizin vasıta olmasını rica ederiz.

Akoğuz ailesi

Topuzun Kısmeti

Yazan

Mahmud Yesari

No. 41

Rükneddin — (Kâğıda göz gezdirir:) Beni görmek istiyor, hem de acele. Yavrum Jale, boşuna adam aramaz. Ne için çağırıyor acaba? (Adresi okur:) «Maçka, Lüleciçıkmazı, Çitlenbik apartımanı.»

(Rükneddin, apartımandan çıkar, bir tramvaya atlar, Maçkaya gider, araya sora apartımanı bulur, bahçe kapısını açar, girer, cebindeki kâğıdı çıkarır, adresi okur, ikinci katın ziline basar, otomatik kapı açılır. İkinci kata çıkar, zili çalar, beyaz önlüklü bir yaşlı hizmetçi kapıyı açar.)

Hizmetçi — Kimi istediniz?

Rükneddin — Jale hanım, evdeler mi?

Hizmetçi — Evde. Kim; diyeyim?

Rükneddin — Hacı Rükneddin; dersiniz.

(Hizmetçi, anladım, der gibi başile işaret eder, kapıyı yarı açık bırakarak çekilir, biraz sonra, kapıyı açar.)

Az kalın bir kadın sesi — Giriniz.

(Hizmetçi, kapıyı açar, Rükneddin girer.)

Jale — (Otuz sekiz, kırk yaşlarında. Fakat, hâlâ genç görünmekte. Saçlar, koyu kumral; alın, geniş; kaşlar, hilâl; uzun kirpikli gözler, açık kestane; burun delikleri büyük, kemerli; dudaklar, toplu, etli; çene, yuvarlak; eller, yumuk; ayaklar, ince bilekli, küçük. Boy, orta; vücud, etine dolgun. Ses, biraz kalınca, Rükneddinin, vaktile işlettiği gizli kumarhanenin müşteri kızıştıran çığırtkanlarından. Şimdi, Beyoğlunun, ağır, lüks kokotlarından. Randevu evlerine gitmez, misafirlerini apartımanda kabul eder. Gülkurusu bir ipekli kimono giymiştir. Rükneddin, odaya girdiği zaman, ayağa kalkmaz, elini uzatır:) Bonjur Hacı!

Rükneddin — (Ona doğru gider, elini sıkar:) Bonjur yavrum.

Jale — (Yer gösterir:) Otur Hacı. Şöyle, yanıma gel.

(Rükneddin, oturur; gözucile odaya bakar, kadife kübik kanape, koltuklar, kadife perdeler, kristal biblo dolabı, bronz dore siyah mermer masa, yerdeki Şiraz halısı, duvarlardaki tablolar, ceviz sehpalar, hoşuna gider.)

Jale — Nasılsın, yavrum?

Rükneddin — İçgüveysinden hallice. Seni görmiyeli, epey oluyor. Sen nasılsın? Rahatsın ya?

Jale — Allaha çok şükür, şimdilik bir şikâyetim yok.

Rükneddin — Mektubunu, biraz evvel Vahan verdi, hemen geldim.

Jale — Seni görmek istiyorum. Eski apartımandan taşınmışsın. Dün, Tünelden çıkarken Vahana rastgeldim. Seni sordum. Her gün gördüğünü söyledi. Hemen kâğıdı yazdım, verdim. İyi, unutmamış.

Rükneddin — Vahanın unutkanlığı yoktur. Gevezeliği de olmasa, .

Jale — Bunları bırakalım. (Mânalı göz kırpar:) Yavrum, anlıyalım.

Rükneddin — Neyi?

Jale — Beni uğraştıracağa benziyorsun, yavrum.

Rükneddin — Ne gibi?

Jale — Seni; bugün tanımıyorum.... Kumarhanedeki dalaverelerin içinde idim. Daha unutmadım; yavrum.

Rükneddin — (Yüzünü; hafifçe buruşturmuştur:) O günler geçti.

Jale — Müruru zaman mı var? Polis yakana yapışamaz, mahkemelik de olmazsın, canı yananların ellerinden kurtulamazsın. Başlarına örülen çorabın kimin marifeti olduğunu bilecek olsalar, hiç gözünün yaşına bakmaz, gırtlağına sarılırlar. Çoğunu görüyorum. Artık onlar, eski kibar, şık, efendi insanlar değil. Paraları kumarda tükettikten sonra, sefil oldular. Yolumu kesip dileniyorlar. Ar, namus kaydından uzak yaşıyorlar. Kimi ayyaş, kimi esrarkeş.. Dizlerini dövüyorlar ama, işişten geçmiş. Kendilerine oynanan oyunu bilmiyorlar. Eğer öğrenecek olurlarsa hiç düşünmez, hınçlarını alırlar; yavrum.

Rükneddin — (Canı sıkılmış:) Tuhaf! Senin de bana hıncın varmış gibi konuşuyorsun. Bunları söylemek için mi beni çağırdın?

Jale — Bunları, açık konuşmaktan kaçtığın için söylüyorum.

Rükneddin — Senden bir şey mi saklıyorum? Nasıl açık konuşayım?

Jale — Pekâlâ, söyliyeyim. Sen, evine bir mirasyedi almışsın, yavrum.

Rükneddin — (Zoraki güler:) Ha, şu mesele.

Jale — Şimdi mi anladın? (Bir kahkaha atarak:) Ben, anlıyalım! dediğim zaman, anlamıştın.

Rükneddin — Birabbi Kâbe, aklıma gelmemişti.

Jale — Bırak bu softa ağızlarını. Ben, her şeyi biliyorum, yavrum.

Rükneddin — Gizli kapaklı bir şey değil ki... Kilid altında saklamıyorum.

Jale — Ama, kontrolun altında.

Rükneddin — görgüsüz, cahil bir çocuk... Ona, babalık ediyorum.

Jale — Sen, çıkarın olmadan babana rahmet okumazsın, yavrum.

(Sözü kendi meselesine getirir)

Hastalarım, senin anlıyacağın âşıklarım, bütün ihtiyaçlarımı temin ediyorlar. Fakat, masrafım çok. Poker, bakara, epey birşey bırakıyordu. Gel gelelim, son günlerde tavsadı. Kalantor avanaklar düşmüyor. Düşse de, oyun kızışmıyor. Çünkü, oyuncuların çoğu züğürt... Oyuna hız vermek için., ortaya paralı koz sürmek lâzım. Anlatabiliyor muyum? Parasız oyuncuların karşısında, paralılar açılamıyorlar. Para, parayı çeker, yavrum.

Rükneddin — (Başını sallar:) Doğrudur.

Jale — Sen, bana, işte bunun için lâzımsın.

Rükneddin — Nasıl?

Jale — Senin çcouğu alır, buraya getirirsin. Kalantorlara haber uçururum. Zorlu bir bakara açarız. Anladın mı, yavrum?

Rükneddin — (İsteksiz güler:) Çocuk, bakara değil, aşçı iskambilini bile bilmiyor.

Jale — Onun bilmesine lüzum yok. Onun yerine, ben oynarım.

Rükneddin — Kendi paranla mı?

Jale — Hayır! Sen, para getireceksin yavrum.

Rükneddin — Darılma amma, senin oyunun sakardır. Çabuk amabale olursun.

Jale — O, eskidendi. Şimdi, çok tutumlu oynuyorum, yavrum.

Rükneddin — Şimdiki oyununu görmedim. Ama ambale olmak bir huydur. İnsan huylarından kolaycacık vaz geçemiyor.

(Arkası var)

HASAN
MEYVA ÖZÜ
Mide. barsak hastalıklarına, iştahsızlığa, hazımsızlığa, bulantı ve sancıya şifa verir. Her yemekten sonra bir çorba kaşığı yarım bardak suya konularak içilirse midevî, müştehî ve hâzımdır. Aç karnına yatarken veya sabah alınırsa müleyyindir. 2 çorba kaşığı müshildir.
HASAN deposu ve şubelerile eczanelerde bulunur

İŞÇİ ARANIYOR
BÜYÜKDERE KİBRİT FABRİKASI
MÜDÜRLÜĞÜNDEN:
Fabrikamızda çalışmak üzere kadın ve erkek işçiye lüzum vardır. Talib olanların şeraiti anlamak üzere saat 9 dan 12 ye kadar Büyükdere Bahçeköy caddesi üzerinde kâin mezkûr Fabrika Müdürlüğüne müracaat etmeleri ilân olunur.

MADEN — TAHTA — CAM v.s. çizmeden temizler
ŞEYHUN
AKTUNA
EN MÜKEMMEL
PARLATMA
TOZU
Temizliği seven titiz bayanlar bu tozu kullanmakla rahata erdiler.
Adres: İstanbul Taşçılar caddesi No. 19. Tel: 22585

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program
7,32 Jimnastik
7,40 Haberer
7,55 Müzik (Pl.)
*
12,30 Program
12,33 Şarkılar
12,45 Haberler
13,00 Müzik (Pl.)
*
18,00 Program
18,03 Salon orkes.

19,00 Haberler
19,20 Fasıl heyeti
19,45 Konuşma
20,00 Keman
20,15 Rad. gazetesi
20,45 Şan
21,00 Temsil
21,30 Posta kutusu
21,45 K. Türk mü.
22,30 Geçmiş gün
22,35 Haberler
22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2					■				
3									■
4					■				
5		■							■
6			■			■		■	
7				■					
8	■							■	
9					■		■		

Soldan sağa:

1 — İplikten örülmüş maddelerden birini satan. 2 — Yapılıp ortaya konan şey, en az. 3 — Dileyen. 4 — Bir çeşid araba, gırtlak. 5 — Sıraya koymak. 6— Hayret edatı,bazan uzaktaki şeyleri göstermek için kullanılır. 7 — Burun (eski terim), mürekkeb bir edat, vücude ekli bir kısım. 9 — Mihvercilere göre Avrupanın vaziyeti, yama.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Eğitim. 2 — Düşman elinde mahpus, gûya bir kuş. 3 — Arabistan yarımadasından yarı müstakil bir ülke, poker, de kıymetlice bir el. 4 — Bir cins kara taş, bir emir. 5 — Görmeğe ve görüşmeğe gelen. 6 — Eski şairlerimizden, duvar. 7 — Zer'e muvaffak olamamak. 8— Bir vilâyetimizin eski ismi. 9 — İdare taksimatımızdan, dolaşıcı yıldızlardan.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	D	E	V	A	D	I	M	I	■
2	İ	T	İ	N	A	L	İ	■	U
3	R	İ	L	A	■	■	Ş	A	Z
4	E	L	A	M	■	Y	A	K	A
5	K	İ	Y	A	S	E	T	■	N
6	T	■	E	M	İ	■	■	L	A
7	İ	F	T	A	R	E	D	E	N
8	F	İ	■	K	O	P	U	K	■
9	■	Ş	U	■	Z	İ	N	E	T

BORSA

İstanbul Borsasının 6/9/943 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,22
New-York— 100 Dolar.	132.—
Cenevre — 100 İsviçre Fr.	29.9760
Madrid — 100 Pezeta	12.89
Stockholm— 100 İsveç Kr.	31.1325
ESHAM VE TAHVİLÂT	
İkramiyeli % 5 938	19.35
% 7 934 Sıvas-Erzurum 2-7	20,05
% 7 941 demiryolu II	19.67
% 7 birinci tertib Millî Müdafaa	20.30
% 5 ikramiyeli Millî Müdafaa	19.93

SATILIK

Çok İşlek ECZANE

Galata Perşembepazar Mahmudiye caddesi 179 No. dükkâna müracaat. Tel: 49247. Görüşmek için: Pangaltı Cumhuriyet caddesi İsmet Somer Eczanesine müracaat. Tel: 81557.

Trabzon Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Trabzon hazinei maliyesinin Nasliç mübadillerinden Nazıf oğlu Faik ve Zülmera köyünden Mehmed Ali oğlu Mustafa aleyhlerine Zülmera köyünde tarafları tarik, İrmak ve Keşişoğlu Kostantin ve Yani hududlarile mahdud altı dönüm miktarında ve 96 yoklama defterinin 20/138 numarasında mukayyed gayrimenkule aid tapu kaydının tashihi davasının icra kılınan muhakemesinde:

Müddeaaleyhlerden Faikın ikametgâhı meçhul olduğundan mumaileyhe İstanbulda münteşir Cumhuriyet gazetesile ilânen tebligat icrasına karar verilmiş ve muhakemesi 27/9/943 pazartesi günü saat 9 a talik kılınmış olmakla müddeaaleyh Faikın mezkûr gün ve saatte mahkemede bizzat bulunması veya bir vekil göndermesi, aksi halde muhakemenin gıyabında görüleceği davetiye makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur.

MOD ARLET

Bayan Eskenazi

Şapka salonları, İstiklâl Cad. Yerli Mallar Pazarı yanında, İbrahim Paşa Aprt. No. 5/5

20 EYLÛLDE AÇILACAKTIR.

Haydarpaşa Nümune hastanesinin 60 ira ücretli

Kalorifer memurluğu

münhaldir. Talib olanların evrakı müsbitelerile Baştababete müracaatleri.

ZAYİ — 253566 numaralı ana karnemi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

İst. Emniyet Sandığı Zat İşleri ve Levazım servisinde Nazmiye Sun

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**
Cumhuriyet Matbaası

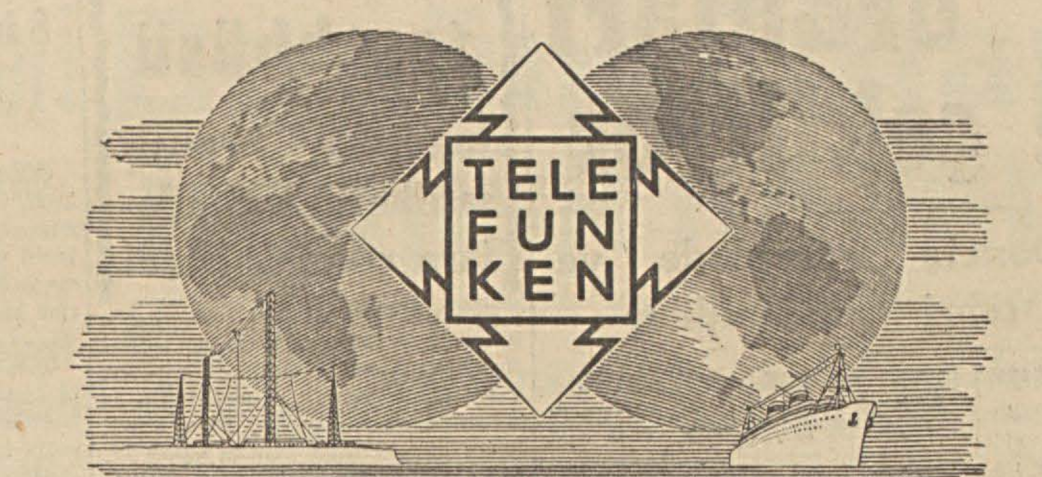

Dünya radyo tekniğinin bir merkezi

Binlerce kıymetli mütehassısın devamlı tetkikat ve çalışma neticesinde keşfettikleri yenilikleri radyo tekniğinin inkişaf ve terakkisine hasrettikleri yer ve radyo sahasındaki terakkiyatın merkezi: İşte burası TELEFUNKEN dir. Yeni keşfolunduğu ilk günden beri kendilerini bu tabiat hâdisesinin emrine koymak suretile onu geniş ilmî tetkik, taharri ve lâboratuvar mesaisi sayesinde insanlığın istifade ve terakkisine âmade kılmağı başlıca vazife bilen ve yer yüzünde adedi mahdut rehber müesseselerden biri olan TELEFUNKEN 40 senelik devamlı, şümûllü ve yolgösterici keşiflerile radyoteknik tarihinde önemli bir yer almıştır. Bu sahada meydana getirdiği bir çok büyük eserler TELEFUNKEN'in dünyada kazandığı ehemmiyetin birer timsalidirler. Modern Telefunken kara ve deniz muhabere merkezleri, bütün dünyaya yayılan muazzam Telefunken mürsileleri, Telefunken televiziyon verici ve alıcıları, büyük elektroakustik müşeddide tesisatı, tanınmış bir çok radyo fabrikaları tarafından kullanılmakta olan ve 70 den fazla memlekette bir kıymet ölçüsü ifade ve Telefunken radyo ahizelerinin de esasını teşkil eden eşsiz «Harmonik Seri» çelik Telefunken radyo lâmbaları ... bu mesainin birer mahsulüdürler.

TELEFUNKEN

dünyaca tanınmış radyo önderi

İZMİR FUARINI ZİYARET EDİNİZ

LEYLÎ ve NEHARÎ

SEN BENUA Fransız ERKEK LİSESİ

İstanbul, Galata, Posta kutusu 1330

İlk ve orta mektebi bitirenler için ihzarî fransızca kurları.

KLÂSİK VE MODERN TEDRİSAT —

Olgunluk İmtihanlarına Hazırlar.

Kayıd muamelesi pazartesi ve perşembe günleri saat 9 dan 12 ye kadar yapılır. Okul 20 eylûl pazartesi günü açılacaktır.

HUSUSÎ

YATILI YATISIZ

İstiklâl Lisesi

KIZ ERKEK

Kayıdlara başlanmıştır. Şehzadebaşı karakolu arkası Telefon: 22534

ERKEK ve KIZ — YATILI ve GÜNDÜZLÜ

SANKT GEORG

ALMAN OKULLARI

İstanbul — Galata Kartçınar sokak Tel: Erkek: 42095 — Kız: 40499
ERKEK KISMI : Orta, Lise ve Ticaret Okulu
KIZ : İlk, Orta Okul ve Ticaret kısımları
KAYID Her pazartesi ve perşembe 9 dan 12 ye kadar 1 eylûlden itibaren her gün sabah ve akşam.
İkmal imtihanları : 13 ve 14 eylûlde
Tedrisatın başlaması : 15 eylûl 943 çarşamba.

İzmir İnhisarlar Başmüdürlüğünden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmeye konulan Başmüdiriyetimizle İzmir Tütün Fabrikası Müdürlüğünün 943 malî yılı mamul yaprak tütün sandık ve balyalarile diğer eşya nakliyatı için teklif edilen ücretler fahiş görüldüğünden mezkûr nakliye işleri 15 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 16/9/943 perşembe günü saat 16 da Başmüdiriyetimiz Alım Satım Komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel tutarı 57.269.45, muvakkat teminatı 4.295 21 liradır. Şartnamesi Levazım Şubemizde ve İstanbulda İnhisarlar Levazım Müdürlüğünde «Kabataş» görülebilir.

İsteklilerin muayyen gün ve saatte Başmüdiriyetimizde Komisyona müracaatleri ilân olunur. (8667)

KADIKÖY HALKINA MÜJDE:

Sevgili Ses San'atkârımız

SAFİYE

ve ARKADAŞLARINI

BU AKŞAMDAN itibaren 15 eyiûle kadar YALNIZ KADIKÖY

İNCİ Gazinosunda

Dinliyeceksiniz.

Bayan SAFİYE seanslarına tam saat 10 da başlar.

TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİ İSTANBUL ŞUBESİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Hasköy, Ayvansaray, Balat, Kasımpaşa ve Mumhane değirmenlerinde hâlen mevcud olan çıkıntı maddeleri her değirmendeki mevcudu ayrı ayrı olmak şartile, 17/9/943 cuma günü saat (14) te açık pazarlıkla satılacaktır.

Şartları öğrenmek istiyenlerin Sirkecide Liman hanında Ofisin Un Satış Servisine müracaatleri.

İstanbul Vakıf Ormanlar İşletmesi Müdürlüğünden:

İşletmemizde münhal 10 lira aslî maaşlı memuriyete 10/9/943 cuma günü saat 14 te yapılacak olan imtihanda orta mekteb mezunu alınacaktır.

Alâkadarların evrakı müsbitelerile Büromuza müracaatleri ilân olunur. (3902)

İstanbul Deniz Levazım Âmirliğinden:

80 - 100 tonluk bir aded mavnaya ihtiyac vardır. İsteklilerin satmak istedikleri mavnanın evsaf ve fiatını 20 eylûl 943 tarihine kadar bir mektubla Âmirliğimize bildirmeleri. (8900)

İstanbul Vakıflar Orman İşletme Müdürlüğünden:

Üsküdara 23 kilometre mesafede ve şose kenarında Alemdar köyü deposundan Üsküdarda Şemsipaşa civarındaki depomuza dört bin ton odun ve iki bin metre mikâb tomruk naklettirilecektir.

İsteklilerin her iki depoyu ve nakledecekleri hamuleyi mahallinde görerek teklif mektublarile 10/9/943 tarihine kadar Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki Büromuza müracaatleri. (8899)

Adapazarı İcra İşleri Tetkik Merciliğinden:

Borclu: Adapazarı İzmit caddesi Arka sokak No. 1 de iplik bükme evi sahibi Hasan Akiş.

Adapazarında İstasyon oteli müsteciri Mehmed İşcana 20 ikincikânun 943 tarih ve 5 şubat 943 hitam vadeli senedle borclu bulunduğunuz iki yüz liranın sizden tahsili hakkında açılan (140) sayılı takib talebine karşı vâki itirazınızın alacaklı tarafından ref'i taleb olunmakta ve yapılan mürafaa sırasında gerek Adapazarındaki adresinize ve gerekse bilâhare gösterilen İstanbuldaki adresinizde bulunamadığınızdan davetiye bilâtebliğ iade edilmiş ve mercice ilânen tebliğine ve mürafaanın 16/9/943 perşembe saat 11 e talikına karar verilmiştir.

Muayyen olan gün ve saatte gelmediğiniz veya bir vekili kanunî göndermediğiniz takdirde mürafaanın gıyabınızda devam ve tetkik ve intaç olunacağı tebligat makamına kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur.

KİRALIK KÖŞK

Göztepede tam konfor, 4,5 dönüm bahçe, çamlar, meyva ağaçları. Öğle vakti telefon: 40825. Mutavassıt kabul edilmez.

MÖBLE APARTIMAN ARANIYOR

Bir ecnebi Taksim civarında 3-5 odalı tam konforu, behemehal telefonu bulunan iyi tefriş edilmiş müstakil bir daire aramaktadır. Galata posta kutusu 1092 ye müracaat.

NİŞANTAŞI, ÇINAR CADDESİ — HUSUSÎ

ŞİŞLİ TERAKKİ LİSESİ

KIZ — ERKEK — YATILI — YATISIZ — ANA — İLK — ORTA — LİSE

Talebe kaydına devam edilmektedir. Telefon: 80547

Otomatik Soğuk Hava Dolablarımız Geldi

Siparişlerinizi bir an evvel kaydettiriniz.

SAHİBİNİN SESİ

Beyoğlu, İstiklâl Caddesi No. 302. Tel: 44934 (KAPISI YAN SOKAKTADIR)

OSMANLI BANKASI

30 Sonteşrin 1942 tarihindeki vaziyet

AKTİF	Sterlin	Ş.	P.
Hisse senedlerinin ödenmesi istenmemiş olan kısmı	5.000.000	—	—
Kasada ve bankalarda bulunan paralar	7.542.476	3	11
Kısa vadeli avanslar ve röporlar	7.030.000	—	—
Türkiye ve İngiltere Hükûmetleri Hazine Bonoları	7.459.167	11	4
Tahsil olunacak senedler	2.033.955	17	8
Cüzdanda bulunan kıymetler	2.853.747	3	11
Borclu cari hesablar	9.334.878	17	9
Rehin mukabilinde avanslar	3.163.182	6	9
Kabul yolile borclular	118.642	7	7
Gayrimenkul mallar ve mobilya	494.274	18	—
Müteferrik	230.950	15	1
	45.261.276	2	—

PASİF	Sterlin	Ş.	P.
Sermaye	10.000.000	—	—
Statü mucibince ayrılan ihtiyat akçesi	1.250.000	—	—
Tedavülde bulunan banknotlar	339.434	7	11
Görüldüğünde ödenecek senedler ve vadeli senedler	287.641	2	10
Alacaklı cari hesablar	31.767.944	13	3
Vadeli bonolar ve cari hesablar	547.335	4	9
Kabuller	118.642	7	7
Müteferrik	950.278	5	8
	45.261.276	2	—

Kuyuda muvafık olduğu tasdik olunur.
Umum Muhasebe Şef muavini
A. A. MAYER

Türkiye Umum Müdürü
PH. GARELLI

Adalar Malmüdürlüğünden:

Lira K.	No.	Cinsi	Sokağı	Mahallesi	Sahibinin ismi
1200	36	Ahşab hane	Ayadimitri	B. Ada	Dimitri oğlu Telemahos Yaosef

Varlık vergisi borcundan dolayı yukarıda yazılı gayrimenkul arttırmaya çıkarılmıştır. 11/9/943 cumartesi günü saat 9,30 da kat'î ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin Adalar İdare Heyetine müracaatleri ilân olunur. (8857)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Mükellefin ismi	Semti, kazası ve mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi	Tamamının kıymeti	Hissenin teminatı	Hissesi
Aleko Civanopulo	Ortaköy Mecidiye	Gözlükçü	3	Ev	2160	81	1/2

Eminönü Maliye Şubesine borclu Aleko Civanopulo'nun karısı Avantiya'nın mutasarrıf olduğu yukarıda yazılı emlâkin 16/9/943 perşembe günü saat 16 da birinci müzayedesi, 27/9/943 pazartesi saat 16 da kat'î ihalesi yapılacağından taliblerin pey akçelerini yatırarak makbuzlarile birlikte Beşiktaş kazası Kaymakamlığı idare heyetine müracaatleri ilân olunur. (8863)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli (182000) yüz seksen iki bin lira olan ve Haydarpaşa ile Sirkeci arasında vagon nakli için (1) bir aded çift duba (27 eylûl 1943) pazartesi günü saat (16) onaltıda Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (10350) on bin üç yüz elli liralık muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalar ve şartnamesinde yazılı olan deniz vesaiti inşaatile iştigal ettiğini natık vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (15) on beşe kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8916)

DİŞ TABİBİ BEDRİ GÜRSOY

Kadıköy: Altıyol, Tel: 60832, Ev: 60833

ALTERNATÖR ALINACAK

Takriben 35 KVA ve 380/220 voltluk bir alternatör alınacaktır. Devir adedi tercihan 1000 dir. Yeni veya az kullanılmış olması lâzımdır. Satmak istiyenlerin Silivri Belediyesine müracaateri. (8208)

KİRALIK APARTIMAN ARANIYOR

Taksim. Ayaspaşa civarında möbleli veya möblesiz 4/5 odalı bir daire aranıyor. Lûtfen 42339 numaraya telefon edilmesi.

Caddebostan AYTEN Gazinosunda

9 eylûl PERŞEMBE akşamı mevsim sonu münasebetile zengin programla

Münir Nureddin

KONSERİ

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden:

Hasköy, Ayvansaray, Balat, Kasımpaşa, Mumhane değirmenlerinde halen birikmiş ve bir sene içinde birikecek olan pis tozlar her değirmende ayrı ayrı olmak şartile, açık pazarlıkla 14/9/943 salı günü saat (14) te satılacaktır.

Şartları öğrenmek istiyenlerin Sirkecide Liman hanında Ofisin Un Satış Servisine müracaatleri lâzımdır.

Sümerbank Yerli Mallar Pazarı Müessesesi Müdürlüğünden:

Çadırcılara ve portatif karyola ve şezlong gibi seyahat eşyası imal edenlere yarıyacak bezlerimiz satışa çıkarılacağından bu san'at erbabının 15 eylûl 943 tarihine kadar Ticaret Odası vesikası ve ünvan tezkerelerile İstanbulda Küçük Kınacıyan hanında Toptan Mağaza Müdürlüğündeki nümuneleri görerek bir yazı ile ihtiyac miktarlarını belirttikleri ve bu meslek erbabından taşrada bulunanlar da İstanbuldaki vekilleri vasıtasile Ticaret Odası vesikası ve ünvan tezkerelerini ibraz ederek ihtiyaclarını bildirdikleri takdirde satışlarımızdan istifade edebilecekleri ilân olunur.

Başvekâlet İstatistik Umum Müdürlüğü Eksiltme ve İhale Komisyonundan:

1 — Açık pazarlıkla eksiltme ve ihalesi yapılacak olan 35 forma tahmin olunan Belediyeler istatistiğinden 500 nüsha bastırılacaktır.

2 — 16 sahifelik beher formasına 70 lira üzerinden 2450 lira fiat tahmin olunmuştur. % 7,5 hesabile 184 lira muvakkat teminat verilmesi şarttır.

3 — Eksiltme 15 eylûl 943 çarşamba günü saat 15 te Umum Müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. (8238)

Devlet Demiryolları 9 uncu İşletme Müdürlüğünden:

İşletmemiz ihtiyacı olan 18000 kilo pirinç kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 16/9/943 perşembe günü saat 11 de 9 uncu İşletme Müdürlüğü binasında toplanan Arttırma, Eksiltme Komisyonu tarafından yapılacaktır.

İşin muhammen bedeli 30306.73 lira, muvakkat teminatı 2273 liradır. Tabiblerin teminat ve diğer kanunî vesikalarını havi kapalı zarflarını ayni günde ve azamî saat 10 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu saatten sonra getirilen zarflar kabul edilmez. Şartnameler 152 kuruş mukabilinde Komisyon kaleminden verilir. (8517)